

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PRAVICOVÝ EXTREMISMUS JEHO
CHARAKTERISTIKA A PROJEVY V
ČESKÉ REPUBLICE**

Autor práce: Jiří Klein

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinované

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Strnad

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Štěpánu Strnadovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KLEIN, J. *Pravicový extremismus jeho charakteristika a projevy v České republice: bakalářská práce*: České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2011. 68 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Štěpán Strnad.

Klíčová slova: Extremismus, pravicový extremismus, pravicově extremistické skupiny, symboly, trestná činnost, rasový extremismus.

Bakalářská práce se zabývá celkovou analýzou pravicového extremismu, zabývá se historickým vývojem extremismu, sociálními a právními příčinami a důsledky extremismu. Dále se zabývá analýzou pravicově extremistických skupin na území České republiky a trestnou činností, která je motivovaná rasovým extremismem. V úvodu vymezuje základní pojem extremismu, který se objevuje v celé práci. Dále je zde uveden termín sociální a právní příčiny a důsledky extremismu. Následuje rozdělení pravicově extremistických skupin a symbolů používaných pravicovými extremisty. V dalším bodě je uvedena trestná činnost motivovaná rasovým extremismem, kde je uvedena i charakteristika pachatelů těchto trestných činů. V závěru je uvedeno dotazníkové šetření.

ABSTRACT

KLEIN, J. *Right-wing extremism and its characteristic and behavior in Czech Republic: Work of bachelor*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 68 s. Leader: Mgr. Štěpán Strnad.

Key words: Extremism, right-wing extremism, right-wing extremist groups, symbols, criminal activity, racial extremism.

This thesis deals with an overall analysis of right-wing extremism; considers historical development of right-wing extremism, social and legal reasons and consequences of extremism. It further analyses the right-wing extremist groups in Czech Republic and criminal activity which is connected with racial extremism. At the beginning the extremism terminology is explained, which then appears throughout the document. The social and legal reasons as well as consequences of the extremism are described in this document. It is then followed by the categorization of the right-wing extremist groups and the symbols which are used by the right-wing extremists. The next section talks about the criminal activity motivated by right-wing extremism as well as the characteristics of the offenders of these criminal activities. To conclude, the results of the questionnaire investigation are stated.

OBSAH

ÚVOD	7
1 METODIKA A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 VYMEZENÍ POJMU EXTREMISMU	9
3 HISTORICKÝ VÝVOJ EXTREMISMU	12
4 SOCIÁLNÍ A PRÁVNÍ PŘÍČINY A DŮSLEDKY EXTREMISMU	16
5 PRAVICOVĚ EXTREMISTICKÉ SKUPINY	19
5.1 Pravicově extremistické skupiny fašistického typu	22
5.2 Pravicově extremistické skupiny neonacistického typu.....	24
5.3 Extremistické organizace neregistrované ministerstvem vnitra ČR	26
5.4 Extremistické organizace registrované u ministerstva vnitra ČR	28
6 SYMBOLY POUŽÍVANÉ PRAVICOVÝMI EXTREMISTY	36
6.1 Fašistická runová symbolika	37
6.2 Symbolika křížů	43
6.3 Symbolika barev a symbolika čísel.....	44
6.4 Personifikovaná a verbální symbolika	45
7 TRESTNÁ ČINNOST MOTIVOVANÁ RASOVÝM EXTREMISMEM	48
7.1 Kriminologická charakteristika rasově motivované trestné činnosti.....	49
7.2 Formy a způsoby páchaní rasově motivované trestné činnosti.....	51
7.3 Charakteristika pachatelů	52
8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	54
8.1 Pracovní postup sběru dat	54
8.2 Výsledky dotazníkového šetření	54
ZÁVĚR	63
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	64
SEZNAM PŘÍLOH	66
PŘÍLOHY	67

ÚVOD

Problematika pravicového extremismu je velice rozsáhlá a v současné době představuje celospolečenský problém. Vyžaduje, aby tomuto negativnímu jevu bylo věnováno zvýšené úsilí.

Závěrečnou práci pravicový extremismus jeho charakteristika a projevy v České republice jsem si vybral proto, že je to stále aktuální a diskutované téma. Čím dál ve větší míře se občané České republiky ztotožňují s myšlenkami pravicového extremismu a jeho projevy, i když je této problematice věnováno mnoho pozornosti, roste počet příznivců skupin pravicového extremismu a dále roste počet protestních pochodů a demonstrací extremistických skupin.

Odborná literatura se tímto tématem pravicového extremismu v široké míře zabývá, což dokazuje, jak je tento problém závažný. Tomuto problému se věnuje i celá řada odborníků na extremismus. I přes velké úsilí politických stran a Policie České republiky skupiny pravicových extremistů dále vznikají a získávají čím dál větší počet svých příznivců.

Cílem mé práce je vysvětlit pojem extremismus, zmapovat historický vývoj extremismu a pravicově extremistické skupiny na území České republiky. Dále chci v mé práci zdůraznit užívání hesel, znaků a symbolů, které užívají příznivci pravicového extremismu.

1. METODIKA A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je celková analýza extremismu, převážně analýza zaměřená na pravicový extremismus. Zdůraznění sociálních a právních příčin a důsledků extremismu na společnost a na jednotlivce samotného. Dále si tato práce klade za cíl pomocí výzkumné techniky dotazníků potvrdit, nebo vyvrátit stanovené hypotézy.

Úvodní část se týká vymezení základního pojmu extremismu, s tímto pojmem se bude dále pracovat a bude se objevovat v celé práci. Dále je v práci popsán historický vývoj extremismu a sociální a právní příčiny a důsledky extremismu, což je analýza právních a sociálních podmínek, ze kterých vzejdou příznivci extremistů a členové extremistických skupin.

Druhá část se již zabývá konkrétními pravicově extremistickými skupinami. Na tuto část navazuje analýza symbolů, které používají pravicoví extremisté. V závěru druhé části práce je uvedena trestná činnost motivovaná rasovým extremismem.

Výzkumné části byl věnován závěr práce, jedná se o dotazníkové šetření. V něm uvedená data byla směřována ke zjištění všeobecného přehledu o problematice extremismu, jestli dovedou občané vysvětlit pojem extremismu, jaký mají názor na to, ze kterých rodin extremisté pocházejí a jejich názor na sjezdy a protestní pochody extremistických skupin.

Bakalářská práce vychází z nastudované literatury a dokumentů souvisejících s danou problematikou extremismu, která je v práci řešena a analyzována.

2. Vymezení pojmu extremismu

„Ve slovníku společenských věd se pojem extremismus začal objevovat až ve druhé polovině dvacátého století. Jeho etymologický původ je však mnohem staršího data. Vychází z latinsko-řecké kombinace slov. Pojem „extremus“ („nejzazší“) v latině označoval nejdále ležící pozici. „Extremitas mundi“ označovalo regiony, které byly ve velké zeměpisné vzdálenosti od metropole Řím jako středu impéria. Takové označení distančních vztahů bylo brzy přeneseno i na „hraniční situace“ v jiných oblastech. V italštině se např. používalo označení „extremo supplizio“ pro trest smrti, v angličtině se poslední pomazání označovalo jako „extreme unction.“¹

Extremismus je chápán společností velmi úzce, a to především jako projev nesnášenlivosti, který je doprovázený agresivním chováním a jednáním vůči odlišným jedincům či skupinám. Extremismus je jedna ze skupin, na jejíž definiční vymezení není v odborné praxi a literatuře jednotný názor. Je proto užívána řada definicí a vymezení, které jsou více či méně zaměřeny profesně tak, aby charakterizovali tu kterou oblast činnosti.

Z pohledu Ministerstva vnitra České republiky lze také extremismus charakterizovat jako *„vyhraněné ideologické postoje, které vybočují ze zákonných, ústavních norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Mezi tyto principy patří: úcta k právům a svobodám člověka a občana, svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát, nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu, svrchovanost lidu, soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů, ochrana menšin při rozhodování většiny, svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod. Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko – ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem antagonistickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií). Extremismus obvykle používá tyto instrumenty: historický revizionismus, sociální demagogii, aktivismus, podporu verbálního až fyzického násilí vůči oponentům a vůči apriori definovaným sociálním skupinám a*

¹ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 20

konspirativní teorii.“²

Z pohledu Bezpečnostní informační služby České republiky lze extremismus charakterizovat jako „spíše politologický pojem, který se vztahuje na hraniční, zcela nestandardní společenské jevy a jejich nositele. Bezpečnostním rizikem se stává v okamžiku, kdy jsou jeho motorem ostře antagonistické postoje vůči stávajícímu společenskému řádu a nesmiřitelnost vyúsťuje v konkrétní záměry a aktivity, směřující k destabilizaci a odstranění daného politického a sociálního systému. Ve svobodné společnosti by vítězství krajně vyhrocených, demokracii nepřátelských postojů, názorů a ideologií znamenalo ústup od lidských práv a nastolení autoritářství, totality nebo anarchie.“³

Policie České republiky naopak extremismus definuje jako „protiprávní činnost vycházející z ideových pohnutek, která je namířena proti základním lidským a politickým právům a svobodám, demokratickým základům společnosti, svrchovanosti a územní celistvosti státu.“⁴

Extremismus lze podle Chmelíka označit „za žurnalistický a politologický a nikoliv právní pojem, který se velmi úzce prolíná i se socioologickým pohledem. Charakterizuje protisystémový postoj, je postojem krajně vyhrocené, demokratickému systému nepřátelské ideologie, které se objevují v pozadí destruktivních aktivit. Přitom za destruktivní, nežádoucí a nebezpečné je nutno považovat takové aktivity, které působí jak již přímo, nebo v určitém horizontu, destruktivně na stávající demokratický systém, který se snaží nahradit systémem typu totalitního režimu, diktatury apod. Cílem těchto aktivit je rozpoznat a zničit demokratický systém.“⁵

Pro extremismus jsou příznančné dva základní extremistické směry, a to:

- „1. Pravicově orientovaný extremismus je reprezentovaný neonacistickými, fašisticky a nacionalisticky orientovanými skupinami.
2. Levicově orientovaný extremismus je reprezentovaný zejména anarcho-autonomními skupinami, nebolševickými a nacionalistickými skupinami či organizacemi.“⁶

V současné době se pravicový extremismus často projevuje vyzdvihováním a prosazováním vlastního „etnika“, „rasy“ nebo „národa“ (etnocentrismus, rasismus, nacionalismus a v ponižování skupin, které jsou „odlišného druhu“ nebo „cizí“

² Ministerstvo vnitra ČR - Co je extremismus? [online]. Praha, 2002. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>

³ Bezpečnostní a informační služba ČR – Extremismus [online]. Praha, 2000. Dostupný z WWW: <http://www.bis.cz/extremismus.html>

⁴ Policejní prezidium - Závazný pokyn policejního prezidenta č.110/2009 Sb., o činnosti na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí, Praha 2009.

⁵ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 13

⁶ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 8

(nenávist k cizincům, xenofobie, heterofobie, antisemitismus).

Levicový extremismus (anarchismus, komunismus) spočívá v tom, že upřednostňuje princip rovnosti a snaží se jej aplikovat na všechny oblasti života. Zatímco v komunismu je princip rovnosti překryt ideou individuální svobody, v anarchismu je každá forma státnosti považovaná za represivní.

„Nejvýraznějším představitelem tzv. pravicového extremismu je hnutí Skinheads, jednou z nejmilitantnějších odnoží skinheads jsou Bohemia hammer skins, dále strana Národní odpor, Hnutí národního sjednocení, W.A.R. (White arian resistance) a další. Levicově orientovaná extremistická scéna je v České republice reprezentována zejména tzv. anarchoautonomy. Mezi ně patří Československá Anarchistická federace, Socialistická solidarita a Svaz komunistické mládeže a další.“⁷

Extremismus lze podle Chmelíka rozdělit na politický extremismus a náboženský extremismus, kdy politický extremismus chápe jako *„extremismus, jehož odchýlení od obecně zavedených a v aktuální době přijímaných norem má podobu politického programu s výraznými prvky názorové nesnášenlivosti a odmítání kompromisních řešení. Je manifestován jako radikální až militantní odmítání politiky státu anebo ústavního pořádku, a to i za použití násilí.“⁸*

Náboženský extremismus lze podle Chmelíka chápat jako *„extremistické jednání členů nebo příznivců skupin (zejména sekt), případně náboženských hnutí, ovlivněné náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v psychické manipulaci s lidmi, psychickým násilím nebo jinou formou násilí či jiným závažnějším porušováním právního řádu či jednáním, označovaným za sociálně patologické nebo sociálně nežádoucí.“⁹*

⁷ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 20

⁸ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 8

⁹ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 8

3. Historický vývoj extremismu

Je potřeba zdůraznit, že extremismus v žádném případě není jevem posledních několika let nebo desetiletí. Extremismus v různých podobách a formách provází lidstvo od samotných počátků dějin. Pro extremismus jsou nejdůležitější události spojené se společenskými převraty, proměny hodnot s nimiž souvisí ztráta dosavadních jistot. Všechny tyto proměny jsou charakterizovány v podstatě dvojitým druhem přijímání:

1. Akceptace změn, kdy tyto změny jsou jistým příslibem lepších zítřků a lepší budoucnosti a jsou přijímány jako jisté osvobození od zažitých stereotypů, které již působí jako přežitek a které již spíše komplikují vývoj společnosti.
2. Odmítání změn, kdy tyto změny jsou vnímány jako prvky, které ničí současný zažitý řád a které uvádějí společnost do nejistoty a nestability.

Je však zřejmé, že extremismus v podobě, v jaké jej známe dnes, je de facto "výdobytkem" moderních demokracií. Je to způsobeno především tím, že demokracie v té podobě, jak ji známe a prosazujeme v dnešní době, nemá dostatek účinných obraných mechanismů a nástrojů, kterými by se uměla určitým excesům bránit. Formy vlády, které se těmto projevům bránit uměly, lze těžko považovat za demokracii v pravém slova smyslu. V historii to byly zejména monarchie, které jakýkoliv odklon od norem, stanovených vysokou šlechtou a panovnickým dvorem tvrdě potlačovala už v samotném zárodku. Rovněž samotná definice extremismu je dosti problematičtější, což je rozebráno v předešlé pasáži této práce.

„Pravicový extremisté a radikálové, kteří začali působit na území České republiky po roce 1989, mohli navázat na určité tradice krajně pravicové části politického spektra z předchozích období české historie. Z personálního a organizačního hlediska lze vysledovat diskontinuitu mezi vývojem ultrapravice v českých zemích do května roku 1945 a od konce osmdesátých let. Přesto se již krátce po změně režimu v roce 1989 objevily skupiny a jednotlivci, kteří se alespoň programově či názvy pokoušeli přímo přihlásit k odkazu české a moravské krajní pravice, především z meziválečného a válečného období. Ne vždy však vědomosti o skutečném zaměření a vlivu historického pravicového extremismu odpovídaly realitě (např. reálně antiněmecké prvorepublikové fašistické organizace byly počátkem devadesátých let některými skinheady „uctívány“ jako prohitlerovské).“¹⁰

Obecné vědomosti o vývoji krajní pravice v českých zemích i ve světě, resp. o

¹⁰ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 109-110

jeho negativních dopadech (především reálné činnosti nacistických, fašistických a kolaborantských režimů, včetně protektorátního, v němž se na různých postech vyskytovali i někteří prvorepublikoví fašisté), předurčují i názory širší veřejnosti k současným formám pravicového extremismu a radikalismu. Z tohoto důvodu (aby došlo k vylepšení jejich „image“) často polistopadoví pravicoví extremisté a radikálové deklarovali jako své vzory spíše než skutečnou historickou ultrapravicí obecně uznávané osobnosti českých a moravských dějin (dle okolností např. Svatopluka, Karla IV. a někdy dokonce i Tomáše Garrigue Masaryka, kterého ve své době mnozí pravicoví extremisté nesnášeli) a představitele konservatismu či demokratické pravice (František Ladislav Rieger, Alois Rašín, Anotnín Švehla apod.) a označovali se za jejich pokračovatele. Faktem ovšem je, že určitá souvislost mezi nacionalismem 19. století a ultrapravicí ve 20. století existuje.

„Vyskytují se i snahy hlásit se k co nejvíce destruktivním historickým ultrapravicovým ideologiím (za účelem vyvolání strachu, ze snahy provokovat apod.). To se týká především neonacistů v ČR, kteří své „kořeny“ nacházejí v německém nacionálním socialismu a henleinovském hnutí, i když tento přístup má pro Čechy velmi problematickou reálnou historickou oporu.“¹¹

Po tzv. sametové revoluci v listopadu roku 1989, která zapříčinila pád komunistického režimu byl umožněn vznik demokratického systému na českém území. V rámci demokratického systému působily i síly, které chtěly demokratický systém destabilizovat. Tyto síly vycházely z pravicově extremistických pozic.

Je třeba mít na paměti, že historické aspekty jsou pouze jedním z faktorů, které ovlivnily současnou podobu a strukturu české ultrapravice. Skinhedská kultura s řadou jejích znaků pochází ze západní Evropy a Spojených států amerických. Ultrapravicové republikánské strany byly také ovlivněny vývojem nové poravice v zemích Evropské unie.

Na začátku současného vývoje pravicového extremismu a radikalismu v České republice, tj. na přelomu let 1989/1990, se objevovaly čtyři základní „pilíře“. Na těchto „pilířích“ ultrapravice vznikla a formulovala se. Jednalo se o tyto pilíře:

1. Osoby a skupiny, které chtěly záměrně realizovat radikálně-pravicovou politiku, která by byla inspirována nově nastupující ultrapravicí v západní Evropě. V prvotní fázi však někteří z nich hledali totožnost i v přihlašování k americkým či francouzským republikánům. Jedna z těchto skupin se shromáždila kolem Miroslava Sládka a

¹¹ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 110

počátkem roku 1990 vytvořila politickou stranu s názvem Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa, která kolem sebe shromažďovala největší množství lidí, kteří byli nespokojeni s polistopadovými poměry (jednání nové politické garnitury chápali jako domluvu s komunisty a „zradu“ na ideálech, s nimiž požadovali změnu režimu).

2. Osoby, které chtěly navazovat na historické koncepce české ultrapravice. Měly určité vědomosti (někdy i díky generační rodinné tradici) o koncepcích prvorepublikového, popř. protektorátního pravicového extremismu, a chtěli tyto koncepce prosazovat v nových poměrech. Do této skupiny je možné zařadit i některé katolické fundamentalisty a antisemity s autoritářskými tendencemi (navázali kontakty i se slovenskými stejně smýšlejícími osobami).

3. Osoby z exilové ultrapravice, které inspirovalo nejkonzervativnější křídlo amerického republikanismu, maccarthismu a antisemitismu a snažily se své představy přenést do Československa.

4. Skinheadská mládežnická subkultura, která se na českém území začala vytvářet ve druhé polovině osmdesátých let a získala rasistický rozměr (tehdy ještě s částí punkové subkultury). V první polovině roku 1990 dochází k velkému nárůstu skinheads mezi mládeží a k páchání násilí s rasistickými motivy.

„Se značným zobecněním lze hovořit zhruba o třech základních etapách vývoje ultrapravice v České republice po roce 1989:

1. V letech 1989-1992 došlo k vytváření a etablování ultrapravice v České republice,

2. V letech 1993-1998 došlo ke strukturování ultrapravice,

3. V letech 1999-2002 došlo k přeskupení v rámci ultrapravice.“¹²

V první etapě se okolo strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa a Miroslava Sládka i přes neúspěšné volby v roce 1990 shromáždili lidé s tradičními představami o české ultrapravici, ale i lidé, kteří byli radikálně nespokojeni s novými poměry.

Pro druhou etapu je charakteristická účast strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa v Poslanecké sněmovně a v Parlamentu České republiky. Dalším typickým rysem pro tuto etapu jsou veřejné excesy této strany a jejích vůdčích představitelů. Dochází k největšímu rozmachu hudebních skupin s rasistickými texty a i nadále se páchá rasistické násilí a násilí proti ultrapravici. V závěru této etapy se bezpečnostním složkám podařilo výrazněji monitorovat koncerty

¹² MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s.180-181

hudebních skupin s rasistickými texty.

Ve třetí etapě je charakteristické přeskupení sil v rámci ultrapravice. V roce 1998 po volebním neúspěchu strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa opustila tuto stranu řada členů a uvolněnou pozici chtěly zaujmout organizace na „post-skinheadské“ bázi. Finanční potíže strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa zapříčinily vyhlášení konkurzu na tuto stranu. Z tohoto důvodu byla zaregistrována nová strana Republikáni Miroslava Sládka. Do této nově zaregistrované strany přešla část členů strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. Dále v této etapě vznikají volně organizované skupiny agresivní mládeže, které se zaměřují na násilné střety s ideovými protivníky.

4. Sociální a právní příčiny a důsledky extremismu

Žádný člověk se nestane extremistou proto, že se extremistou již narodí, že se špatně vyspí, nebo že z něj extremistu někdo přes noc udělá. Každý jedinec, který extremistické myšlenky a ideje přijme za své a dále je sám hlásá musí projít určitým vnitřním procesem, který jeho sklon k inklinaci extremismu nabudí, vyprofiluje, posílí přesvědčení ve správnost těchto idejí a zároveň utlumí sebekontrolní proces a znemožní kritické myšlení. To pak má za následek ztrátu schopnosti kontroly vlastního myšlení a následně vlastního chování. Na druhé straně jen vnitřní proces málokdy postačí ke zformování extremistického myšlení, je zde nutný vnější faktor a to zejména sociální prostředí, které jedince obklopuje, formuje jeho postoje a názory a umožňuje mu či neumožňuje kritický náhled na své vlastní chování.

Významným faktorem vzniku extremismu je často vznik pocitu "absence budoucnosti", který vzniká jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti, kdy je vlivem ekonomické situace velmi nepravděpodobné získání práce v blízké budoucnosti. V této situaci je jedinec daleko ochotnější přijmout pozitivně jakýkoliv podnět, který u něj opětovně aktivuje pocit "smyslu bytí". Následně pak z domnělých viníků své neutěšené situace generuje viníka všeho zla, na kterého se následně odráží nahromaděná agrese. Toto je patrné ve všech postkomunistických zemích, kde vlivem naprosté přeměny společnosti, hospodářství a politického systému padly téměř všechny "zaručené jistoty" z doby předchozí a vlivem ztráty těchto jistot, nárůstu nezaměstnanosti, přílivu cizinců do společnosti, ale také přístupu k téměř neomezenému množství informací všeho druhu, včetně extremistických, dochází u části takto postižených lidí k pocitu, že je vlastní společnost odvrhla a že větší prioritu má pro společnost okolní svět.

Institut pro výzkum veřejného mínění provedl v letech 1997 až 1998 rozsáhlý výzkum k otázkám souvisejícím s problematikou příčin a podmínek vzniku a projevu extremistických nálad, postojů i vzniku extremistických hnutí. Na základě tohoto výzkumu bylo možné provést následující závěry :

1. Většina extremistů - členů a příznivců extremistických hnutí - jsou mladí lidé.
2. Vůdčí osobností extremistických hnutí jsou lidé vyznačující se sklonem k mesiášství, megalomanií.
3. Řadoví členové a příznivci hnutí se rekrutují v převážné míře z mladých lidí, kteří se souhrou okolností dostali, a to i na přechodnou dobu, na okraj společnosti především z důvodu ztráty zaměstnání, rodinného zázemí, jde o přistěhovalce a další.
4. Nejrizikovější skupinou je mládež. Přispívají k tomu i skutečnosti, že mládež

nesvazuje strach o majetek a prosperitu rodiny, svým věkem přirozeně směřuje k radikalismu v řešení chyb a nedostatků společnosti, které velmi citlivě vnímá.

5. Mladým lidem vyhovuje černobílé vidění světa a koncentrace problému do jednoduchých hesel, hledání nepřítelů, který je za vše odpovědný. To vše poskytuje extremistická skupina vedená silnou osobností, ke které se obrací. Navrhovaná řešení problémů ve skupině jsou jednoduchá, zdánlivě řeší problém ihned a uspokojivě, a navíc, každý řadový člen skupiny je platným členem, se kterým se počítá, který problémy může řešit sám nebo se na jejich řešení spolupodílet.

6. Věk sám o sobě není dostačujícím důvodem náležením mladých lidí k extremistickým hnutím.

7. Nezralý mladý člověk, hledající jednoduchá řešení, snadno podléhá vlivu demagogů, kteří mu "černobílé" vidění světa předkládají a nabízejí mu, aby se účastnil řešení věci agresivními akcemi.

8. Současnost je vnímána jako bezperspektivní a příznivci extremistických hnutí v ní nevidí místo pro seberealizaci.

„Existence extremismu je dáována do souvislosti s existující sociální situací, stavem společnosti, společenským klimatem. Především rasismus je z historického hlediska dáván do souvislosti s migračními vlnami, které se nekontrolovatelně přehnaly Evropou i dalšími kontinenty a přinesly značné komplikace v oblasti hospodářské a sociální, ale i radikální změny v psychice jednotlivců i určitých skupin obyvatel v zemích, kam tyto vlny směřovaly. Rozsáhlost probíhajících změn zabránila používání vypracovaných životních stereotypů a to neblaze doléha na nepřipraveného jedince, otrásá jeho základními hodnotami a jistotami, aniž nabízí nová přijatelná řešení. Reakcí na tyto změněné podmínky a situace bývá často násilí. Jedna z reakcí na existující a stále působící problémy je i tzv. „rasistické harašení“, které má v Evropě řadu podob.“¹³

Rasismus spočívá v určité nenávisti člověka k člověku. Jeho základem je nedostatek tolerance, lásky, pochopení. Je důsledkem zjednodušených představ lidí, ale může být i výsledkem nepochopení nebo materialismu, ale i náboženské či ideové zatvřelosti. Může také býti důsledkem líbivých sloganů a polopравd.

Lze uvést, že projevy extremismu jsou převážně koncentrovány do vzájemného napadání skinheadů a Romů, anarchistů a jiných. Toto napadání je obvykle doprovázeno verbálními projevy – provoláváním fašistických hesel a pozdravů.

¹³ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 16

Zpravidla jde o spontání jednání, o reakci na vzniklou situaci, na momentální podnět. Nelze hovořit o přípravě osob k těmto extremistickým jednáním.

Značný podíl na extremistických jednáních má: „*tzv. situační extremismus, tj. jednání vyvolané hádkou či potyčkou mezi rozlišnými jednotlivci, která je pak řešena za účasti dalších extremisticky naladěných příznivců té či oné strany. Je otázkou, zda taková jednání mají být posuzována jako rasově motivovaná, nebo jako jednání s extremistickým podtextem.*“¹⁴

Trestní stíhání kriminálních deliktů označených jako přečin nebo zločin spáchaných z rasových, národnostních a jiných pohnutek přináší problémy v posuzování právní kvalifikace. Je to zapříčiněné zejména vysokým podílem subjektivního faktoru při jejich posuzování a dokazování, navíc některé, především verbální a grafické projevy, nejsou zcela jednoznačné co do naplněnosti té které skutkové podstaty přečinu nebo zločinu s rasovým motivem. V případě násilných útoků spáchaných extremisty je situace o to složitější, že tyto útoky jsou páčány převážně ve skupině až davu. Toto činí značné problémy označit konkrétního pachatele. Skupinová trestná činnost je vždy náročnější na odhalování i prokazování trestní odpovědnosti konkrétních osob. Závažným problémem při objasňování extremistických kriminálních deliktů jsou svědecké výpovědi. Je velmi obtížné přesvědčit svědka, aby svědčil. Ze strany obyvatelstva jde v těchto případech o nezáměr až nechť spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení a v některých případech je u nich patrná tolerance až sympatie s pachateli.

¹⁴ CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*, Linde Praha 2001, s. 17

5. Pravicově extrémistické skupiny

Pád komunistického režimu po tzv. sametové revoluci v roce 1989 umožnil vznik pluralitního demokratického systému na českém území. V rámci pluralitního demokratického systému působily i síly, které z pravicově extrémistických pozic chtěly demokratický systém zničit nebo alespoň tento systém uspořádání kritizovaly z radikálně pravicových pozic. Existence ultrapravice v České republice je sice zřejmá, ale problém činí vymezení a strukturování ultrapravicového spektra, stejně jako vymezení hranic mezi pravicovým extremismem a radikalismem a příslušná klasifikace mnoha subjektů. Při pokusu o vymezení a rozčlenění ultrapravice působí problémy čtyři základní faktory:

1. ideový: ultrapravice v ČR je roztržena do různých a v některých aspektech navzájem protikladných ideových proudů, kdy některé subjekty, označované jako pravicově extrémistické či radikální, mají světonázorovou stránku svého působení zcela nepropracovanou.
2. organizačně formální: ultrapravice v ČR v různých, často velmi rozličných organizačních formách, které se mnohdy vzájemně překrývají či záměrně doplňují. V mnoha případech je navíc určení formy organizace nejednoznačné.
3. časový: ultrapravicové spektrum po tzv. sametové revoluci procházelo bouřlivým procesem vzniku, zániku a přeskupování různých skupin a organizací, při tomto se měnila jak strategie jednotlivých směrů či subjektů, tak i vliv ultrapravice jako celku.
4. geografický: do jisté míry je podoba ultrapravice ovlivněna i působením v určitém regionu ČR, na základě jeho historicko-sociálních determinantů.

„Soustředění se pouze na ideovou stránku přináší problémy související se zmíněnou roztržitostí a současně nejasnou profilací (u řady osob např. ze skinheadské subkultury je dominantním světonázorem pouze primitivní rasismus, agresivita a provokování užíváním nacistické symboliky bez jakýchkoliv hlubších znalostí, což s sebou nese i neschopnost formulovat cíle svého jednání). Konkrétní ideový směr či doktrína mohou, ale nemusí být vázány na určitou organizaci a v rámci jedné organizace či periodika mohou být dokonce propagovány či vyznávány různé ideové směry.“¹⁵

Pravicový extremismus navazuje na tradici předešlých nacionalistických a později rasistických a antisemitických hnutí. Hlavním rysem tohoto spektra je opozice

¹⁵ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s.176

vůči demokratickému systému a státnímu zřízení, propagace národnostní, etnické, sociální a ekonomické nerovnosti, sklon k perzekuci obyvatelstva smýšlejícího jinak než hovoří oficiální propaganda těchto hnutí, propagace militarizace společnosti. Od počátku 90. let prošla tato scéna významnými proměnami. Od r. 1990 do r. 1992 bylo hlavní náplní těchto skupin pořádání demonstrací a různých pochodů zaměřených na propagaci hnutí. Tyto aktivity byly často provázeny násilnostmi. V období r. 1992 - 1994 se hlavními aktivitami staly různé "kulturní" projevy, spojené především s pořádáním koncertů kultovních skinheadských hudebních skupin a vytváření vlastních tiskovin, které měly jednak otevřeně propagovat ideologii hnutí a jednak měly dopomoci k náboru nových členů. Od r. 1994 již koncerty přestaly sloužit jen ke "kulturnímu" vyžití členů hnutí, ale rovněž sloužily k získávání finančních prostředků pro vlastní činnost a dále sloužily jako nástroj k získávání obdivu, respektu a pro navázání kontaktů se zahraniční extremistickou scénou. Pro tuto dobu je charakteristický vysoký stupeň konspirace při utajování kontaktů se zahraničím, včetně utajování zahraničních finančních zdrojů. Rovněž zde došlo k rozdělení hnutí skinheads na dva tábory, fašistický, který byl napojen na stejně orientované skupiny v zahraničí a na tzv. národní skinheads. V této době se začali výrazněji profilovat rovněž tzv. Hammerskins a Faschos.

„V roce 1996 byla zaznamenána zvýšená intenzita šíření a propagace idejí a názorů neslučitelných se základními demokratickými principy. Tyto ideologie označují za nepřítelů již nejen rasové či etnické skupiny, ale mnohdy také zastánce jiných ideových, politických nebo náboženských směrů.“¹⁶

V té době rovněž část extremistů začala podnikat v oblasti vydávání CD disků s hudbou pravicově extremistických skupin, dále s propagačními materiály, potištěnými tričkami s extremistickými motivy apod., což současně znamenalo zvýšení příjmů pro pravicově extremistické hnutí. V té době je v ČR již na 50 titulů, v nichž jsou otevřeně prezentovány fašistické, nacistické, rasistické, xenofobní a antidemokratické ideje a myšlenky. Převážnou část členů pravicově extremistických skupin tvoří mladí lidé okolo 25 let. V poslední době však byl zaznamenán narůstající počet členů vyššího věku, a to zejména se snahou těchto hnutí etablovat se na české politické scéně jako regulérní politické subjekty.

Pravicoví extremisté bývají zpravidla vojensky organizováni, s pevnou strukturou a vojenskou hierarchií. Nový člen pravicově extremistického hnutí bývá

¹⁶ Ministerstvo vnitra ČR – Extremismus [online.] Praha, 1997 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>

přijmán jako "vojín", tedy příslušník na nejnižším stupni žebříčku této hierarchie. Tento nováček si pak svou příslušností k hnutí, uznání ostatních členů organizace a "hodnostní" postup musí vydobýt činností, která koresponduje s ideologií daného hnutí. Nejčastěji se jedná o rasově orientovaný útok na člena etnika, které je v rámci hnutí považováno za podřadné nebo o útok na cizince. Rovněž velmi ceněnými činy byly ještě v nedávné době individuální útoky na policisty nebo osoby veřejně činné, především na politiky či zaměstnance státní správy. Předpokladem pro ocenění nováčka a důležitým prvkem pro "hodnostní" růst v dané organizaci je, aby nový člen svou loajalitu k hnutí potvrdil pobytem ve vězení.

Velice zásadní postoj zaujímají v podstatě všechny subjekty pravicově extremistického spektra k otázce drog, kdy důsledně odmítají jakoukoliv legalizaci kterékoliv z látek, které jsou považovány za drogy. Za výrobu, distribuci, převážení, přechovávání a požívání drog požadují vesměs tvrdé tresty v podobě mnohaletého odnětí svobody, příp. znovuzavedení trestu smrti pro výrobce a dealery drog. V této problematice se extrémní pravice diametrálně odlišuje od anarchistického křídla extrémní levice, které naopak vesměs propaguje úplnou legalizaci měkkých druhů drog (např. marihuana, hašiš) a k výrobě, distribuci, držení a požívání tzv. tvrdých drog zaujímá spíše pozitivní postoj.

„Obecně a schematicky bývají ztotožňovány extrémně pravicové postoje pouze s excesy příznivců příslušníků hnutí skinheads. Přitom hlavním zdrojem nebezpečí se stávají zejména organizované skupiny extrémní pravice, v nichž působí i osoby z běžného občanského prostředí a starších věkových kategorií, a které ideově vycházejí z neonacistických a fašistických myšlenek a tradic. Tyto skupiny se již snaží etablovat na veřejné politické scéně a usilují o větší koncepčnost a organizovanost svých činností.“¹⁷

V extrémně pravicovém prostředí však vyvíjely činnost i menší, převážně intelektuálně zaměřené skupiny. Jejich nacionalistické, protiintegrační, xenofobní a rasistické postoje a názory jsou propracovanější, zralejší a mají zpětný vliv na skupiny mládeže. Násilná vystoupení byla především spontánními projevy okrajových sympatizantů a jedinců ovlivněných postoji a ideologiemi, které šíří různé extremistické skupiny.

U fenoménu pravicově extremistických hnutí, který v posledních letech vystupuje do popředí, se projevuje inklinace k terorismu. Pravicově extremistická hnutí stojí v opozici vůči vládě, centralizaci státní správy a globalizaci vnitřní politiky

¹⁷ Ministerstvo vnitra ČR – Extremismus [online]. Praha, 1998 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1998/3_trendy.html

v oblasti národnostní, životního prostředí, sociálních menšin, ochrany práv jednotlivců atd. V současné době dochází, zejména v evropských zemích a v USA, celkově k určitému rozmachu činnosti pravicově extremistických skupin.

„Projevem těchto skupin jsou v mírnějších případech provokativní nápisy a letáky zaměřené zpravidla proti cizincům, méně přizpůsobivým domácím etnikům a někdy i proti určitým skupinám lidí na okraji společnosti (bezdomovci, narkomané, tělesně postižení apod.). Těmito projevy se extremistické skupiny zpravidla domáhají vlády pevné ruky, odsunu určitých skupin obyvatelstva (v lepším případě) nebo dokonce jejich fyzické likvidace.“¹⁸

Další skupinu osob, která se stává cílem extremistických projevů, tvoří občané židovského původu. Jedním z nejagresivnějších projevů pravicových extremistů, kteří zpravidla bývají vojensky organizovaní ve skupinách a cvičí se v používání zbraní, jsou útoky na život, programově páchané vraždy s rasovým, nacionálním či jiným motivem nebo útoky, které končí těžkými zraněními obětí. Dochází i k tomu, že méně psychicky vyrovnaní členové těchto skupin se uchylují jak k pokusům o vraždy osob z národnostních, rasových a jiných důvodů, tak i k teroristickým útokům na představitele státní moci. Cílené a promyšlené útoky na život lze v současnosti považovat za vrchol extremistických a teroristických projevů pravicově extremistického spektra v Evropě.

5.1 Pravicově extremistické skupiny fašistického typu

Jde především o pravicově extremistické skupiny a organizace, které se hlásí k fašismu italského či Francova typu, anebo k zakladatelům a představitelům domácího fašistického hnutí z období 1. republiky. Vyznávají ideály vůdcovského principu, korporativního státu, často s prvky fanatického nacionalismu a fundamentalistického katolicismu.

Do této pravicově extremistického hnutí fašistického typu patří Hnutí národního sjednocení, které vzniklo v roce 1995 v Brně. Toto hnutí představuje propojení konzervativních katolicko-korporativistických prvků s protestním potenciálem mladé ultrapravicové generace. Napočátku se organizace jmenovala Národní hnutí svazků, ale již v roce 1996 došlo k jejímu přejmenování na Hnutí národního sjednocení (svazky v názvu příliš otevřeně odkazovaly na italské fasces). Zakladatelé této organizace dokázali oslovit větší počet zájemců a vytvořit oficiálně neregistrovaný, ale v některých

¹⁸ Ministerstvo vnitra ČR – Extremismus [online]. Praha, 1997 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>

regionech poměrně efektivně fungující subjekt.

„Soustředili se v něm jednak mladí lidé, kteří chtěli překonat „primitivní“ rámec skinheadské subkultury, a jednak několik starších osob z ideového zázemí českého pravicového extremismu.“¹⁹

Ztotožnění Hnutí národního sjednocení je odvoditelná od prvorepublikového fašismu, obzvláště pak jeho katolického proudu, včetně inspirace Mussolinim. Je charakteristické, že se hlásí k odkazu autoritativních režimů se silnou rolí katolické církve. I když odmítá násilné převzetí moci, při prosazování svých cílů a požadavků se však násilí nezříká.

Život v organizaci se zaměřil především na pravidelné setkávání všech členů, vzdělávací a přednáškovou činnost, ale i na utužování fyzické kondice a poznávání bojového umění. Toto utužování fyzické kondice probíhalo nejen v tělocvičnách, ale i v přírodě. Vznikl Survivalový oddíl, ve kterém se muži a dívky učili přežít mimo civilizaci pod vedením bývalého vojáka výsadkového vojska a poté vznikl i Obranný oddíl, který měl zabezpečovat bezpečnost Hnutí národního sjednocení při různých akcích .

I když se Hnutí národního sjednocení odvrací od antisemitismu, ideové a programové výstupy Hnutí národního sjednocení obsahují často odkazy na celosvětové židozedenářské spiknutí, které ovlivňuje likvidaci tradičních hodnot a morálky. Rovněž distancování se Hnutí národního sjednocení není občas přesvědčivé, zvláště v kontextu přisuzování negativních vlastností celým národům.

„Celkově lze hodnotit Hnutí národního sjednocení jako pravicově extremistickou organizaci, jejíž celkový vliv však již není příliš velký. Hnutí národního sjednocení disponuje několika dobře vycvičenými fyzicky zdatnými lidmi, nezanedbatelným intelektuálním potenciálem a zahraničními kontakty, avšak nemá ujasněnou strategii prosazování cílů a svým tradicionalistickým přístupem se vyděluje z hlavního proudu ultrapravice.“²⁰

Dále do této skupiny patří strana International Third Position. Jedná se o nadnárodní organizaci, která vznikla někdy v 80. letech ve Velké Británii. Cílem této strany je pozvolný přesun od otevřeného politického boje do hospodářské sféry. Výsledkem má být dosažení nezávislosti na státu. Jako prostředek v tomto úsilí jsou International Third Position zakládány různé podniky, nakladatelství, farmy, apod., jejichž zaměstnanci mají být jen lidé nacionalisticky orientovaní.

¹⁹ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 313

²⁰ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 319

5.2 Pravicově extremistické skupiny neonacistického typu

Jde o skupiny neonacistického typu, které vyznávají ideály „White Power“, rasové války, očisty všech evropských zemí od jiných ras, přistěhovalců, cizinců, tělesně postižených a dalších nevhodných skupin obyvatel. Čeští Romové, představující nejčastější cíl útoků pravicových extremistů, byli vybráni i proto, že jsou vizuálně snadno rozpoznatelní a navíc jsou součástí evropské minority, která je z hlediska kulturních tradic, vlastního socionormativního systému v jednotlivých zemích nositelem odlišností. Přispívá k tomu i skutečnost, že dodnes není v České republice, s výjimkou Vietnamců, žádné jiné větší odlišné etnické uskupení.

Nejvýraznějším představitelem je hnutí Skinheads. Toto hnutí vzniklo ve vyspělých státech počátkem 80. let. Jeho prvotní počátky sahají ještě nejméně o 10 let zpět. Koncem 60. let se spojily dva anglické gangy mladistvých osob, z nichž jeden byl černý. Příslušníci tohoto gangu nosili pevné boty „martensky“, byli nazýváni boot boys. Tyto boty byly součástí pracovního oděvu černých imigrantů z Karibské oblasti. Pracovní oděv se stal uniformou tohoto hnutí. Toto hnutí zpočátku rasismus nevyznávalo. Bylo složeno z převážně mladých chlapců dělnického původu. Jejich zájmy byly v pití alkoholu, především piva, ze kterého se poté stal kultovní nápoj, vasedávání v hospodách a rockových klubech, ve rvačkách a návštěvách fotbalových zápasech. Byli velmi tvrdí a společensky nepřizpůsobiví. Vyžívali se ve rvačkách a provokacích na veřejnosti, naopak nenáviděli studenty, hippies a narkomany.

„K radikalizaci hnutí došlo počátkem 80. let, v době vlně nezaměstnanosti. V té době vznikl také jejich typický znak – vyholená hlava. U mnoha skinheads postupně došlo k odklonu od původních ideálů, k čemuž přispělo významnou měrou to, že hnutí infiltrovali členové ultrapravicové organizace Národní fronta. To postupně vedlo ke vzniku ideologie White Power, která se otevřeně hlásila k nacionálnímu socialismu.“²¹

Skinheads si dlouho zachovávali původní vnější znaky, mezi které patří oholená hlava (při rvačce zabraňuje uchopení za vlasy), dále toto platí i o oděvu, který se skládá z americké letecké bundy – bomber, džín a výše uvedených martensek.

V současné době jsou však tyto atributy hnutí skinheads jejich členy a sympatizanty hnutí skrývány. Oholená hlava nebo různé doplňky, které slouží jako znak příslušnosti k hnutí jsou stále vzácnější. Co však přetrvává, je jejich skinheadské přesvědčení, ideologie apod. Jednou z nejbojovnějších odnoží skinheads jsou Bohemia Hammer Skins. Tato organizace s celorepublikovou působností je schopna propagační i

²¹ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 20

násilnou činností ohrozit vnitřní bezpečnost České republiky. Tato organizace má podle odhadů 500 až 800 členů. Tyto členové jsou ve věku od 20 do 25 let. Jejich směr vychází z neonacismu, nacionálního socialismu, rasismu a antisemitismu. Svou ideologii šíří tiskovinami, nášivkami, v současné době internetovou sítí a koncerty. Bohemia Hammer Skins je vojenská organizace a do této organizace je složitý a komplikovaný způsob přijetí. Členem se může stát jen ta osoba, která je přínosem pro činnost organizace. Velmi důležité jsou osobní kvality a vůle pracovat. V této organizaci jsou odmítáni alkoholici a narkomani. Uchazeč musí být rasově čistý.

„Není lehké stát se jedním znás, ale můžeš to být právě ty! Kup si nášivku, kterou budeme prodávat na koncertech, a ukaž svou věrnost bílé rase, ukaž svou hrdost na nenávisť k sionismu! Vítr změn se zvedá, když dopadne kladivo! Náš čas přijde!“²²

Každý z uchazečů je v následujícím dvou až tříletém zkušebním období sledován, jak dodržuje tzv. „Zákoník cti Hammerskins“. Tento zákoník obsahuje dvacet zásadních povinností a zákazů jako např. „*neužívej drogy, snaž se legálně získat zbraně a uč se s nimi zacházet, pracuj na své fyzické kondici, v kontaktu s masmédií mluv co nejméně, buď opatrný k novým členům a důsledně je prověřuj, neříkej nic, jsi-li konfrontován se zákonem apod.*“²³

Jednotlivé pobočky této organizace nemají jasně vyhraněné vůdce a systém. Vychází z přirozené autority a zásluh v hnutí. Bohemia Hammer Skins vytvořili svým působením podhoubí pro utužování rasistických postojů a neonacistických názorů, jejich přímá násilná činnost nebyla však příliš významná.

Další významnou organizací patřící do této kategorie je britská neonacistická teroristická organizace Combat 18. Tato organizace byla založena na přelomu let 1991/1992 ve Velké Británii. Číslovka 18 znamená zakódované iniciály Adolfa Hitlera. V této organizaci se shromáždilo několik pravicově extremistických násilníků, kteří se pohybovali v neonacistickém prostředí. Činnost této organizace spočívala ve výhrůžkách, fyzických napadeních a zasílání dopisných bomb svým nepřátelům. Mezi jejich nepřátele patřili levicovní anifafašisti, levicové chuligánské gangy, osoby jiné barvy pleti, židé, homosexuálové. Tato organizace má 150 až 200 členů. V České republice není činnost organizace Combat 18 nijak velká, avšak v roce 2000 existovala několik měsíců česká internetová stránka organizace Combat 18, kde se také uvádělo: „*Naším cílem je ukázat, že zde existuje reálná síla, schopná udeřit kdykoliv a kdekoliv, se kterou musí všichni počítat. Nepřátelé a zrádci se nás musí obávat, veřejnost musí vědět, že*

²² FIALA, P., Politický extremismus a radikalismus v ČR, Brno, Masarykova univerzita 1997, s. 18

²³ FIALA, P., Politický extremismus a radikalismus v ČR, Brno, Masarykova univerzita 1997, s. 18

nikdo nesmí brát naše hnutí na lehkou váhu. Jsme armáda naší rasy a my všichni jsme její bojovníci a musíme splnit svou povinnost k této zemi a ke své krvi! Saháme ke krajním prostředkům, k násilí a teroru, ale je to dnes bohužel jediná zbraň, kterou máme. Nepřátelé se nás bojí a bojí se právem – Skinheads byli stvořeni k boji a my dokazujeme, že se nyní a právě zde vede skutečná válka.“²⁴

Tato česká internetová stránka organizace Combat 18 obsahovala návody k taktice boje, informacemi o výzbroji a výstroji, platné zákony a pravomoce policie.

V létě roku 2000 byly zprovozněny nové internetové stránky Combat 18 Division Bohemia. Na těchto internetových stránkách bylo vyzýváno k napadání vietnamských tržnic, romských center, židovských objektů, gay klubů, azylových domů.

5.3 Extremistické organizace neregistrované ministerstvem vnitra ČR

Počátkem roku 1996 vznikla v České republice pobočka nejvýznamější militantní mezinárodní organizace Blood & Honour. Tato organizace byla založena v roce 1987 ve Velké Británii. Její zakladatel Ian Stuart Donaldson chtěl vytvořit rozsáhlou a výkonnou distribuční síť rasistických a neonacistických materiálů, především z hudební oblasti. Tato myšlenka našla značnou odezvu především ve Velké Británii, ale i v zahraničí a organizace se stala nejakceschopnější propagační platformou v neonacistickém hnutí v Evropě, později i v USA a Austrálii.

V České republice vznikla Blood & Honour Division Bohemia převážně z aktivních příslušníků generace ultrapravicových skinheadů, kteří v polovině devadesátých let opouštěli teenegerský věk a chtěli se intenzivně zapojit do domácí i zahraniční ultrapravicové činnosti. Již při svém vzniku se Blood & Honour Division Bohemia deklarovala, že: „*Naši organizaci založili skinheads a pro skinheads je taky určena. Jsme organizací nacionálně socialistickou, ve které vidíme jedinou možnost záchrany bílé rasy. Přicházíme k Vám v době, kdy čím dál tím více úpíme pod nátlakem židozедnářské kliky, která myslí si o sobě, že jest národem vyvoleným, dělá si z bílých národů otroky pro své zájmy. V době, kdy jsou lidé hlásající pravdu tvrdě postihováni a souzeni, kdy je naše krásná zem vyrabována a obyvatelstvo terorizováno barevnými hordami z Asie a Afriky, jsme k Vám přišli, abychom pozvedli meč našich předků na obranu rasy a národa a společně s ostatními bílými organizacemi ukázali lidem pravdu, která je dnes nazývána lež. Naším cílem je svatá rasová válka, která očistí bílé a přinese*

²⁴ Ministerstvo vnitra ČR - Zpráva o problematice extremismu v ČR [online]. Praha, 2000 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/trendy.html#3_2_1

do jejich domovů novou svobodu.“²⁵

Zhruba 130 členů Blood & Honour Division Bohemia dokázalo ve vrcholné fázi vývoje organizace poskytnout hudební a ideové zázemí několika stovkám tehdejších neonacistických skinheadů v České republice. I když se Blood & Honour Division Bohemia označovala především za organizaci zaměřenou na šíření hudby a materiálů s nacionálně socialistickým obsahem, její členové se přihlašovali i k násilným metodám.

Za organizaci blízkou svou činností, cíli a strategií Blood & Honour Division Bohemia lze považovat hnutí Národní odpor. Toto hnutí se stalo vůdčí silou české militantní ultrapravice na přelomu tisíciletí. Její členové vytvářeli násilnická komanda, která cíleně vyrážela do ulic napadat protivníky. Místo skinheadských koncertů organizují demonstrace, manifestace a protestní pochody, nošení transparentů. Konání těchto akcí však řádně ohlašují na příslušných úřadech.

Ve svých krátkých programových tezích se Národní odpor označuje za svobodné nacionalisty, zastávající principy evropanství (údajně nehlásají nenávist k ostatním, ale lásku k naší rase a národu a hrdost na evropské tradice), kolektivismu (jednotlivec musí své zájmy podřítit celku, odmítají kult individuality a na jeho místo staví kamarádkou soudržnost), antikomunismu (bolševismus je označován za nejničivější ideologii XX. století), aktivismu (Národní odpor potřebuje aktivisty, kteří se dobrovolně přihlásí do předních řad), nepáchání trestné činnosti (cílem aktivistů Národního odporu je působit v mezích současných zákonů).

„Titul aktivista Národního odporu se získá pouze přijetím jeho revolučních ideálů a jejich aktivním prosazováním. Musí přesvědčovat své okolí o správnosti ideálů, být příkladem a bojovat s nepřáteli, zvláště pak s extrémní levicí.“²⁶

V současné době Národní odpor představuje nejdynamičtější soudobou militantní pravicově extremistickou organizaci v České republice.

Pravděpodobně v České Lípě byla přívrženci „sudeťáků“ založena Sudetoněmecká vlastenecká fronta. K této organizaci se začala hlásit řada skinheadů, kteří se hlásili k nacistickým tradicím henleinovského hnutí. Význam této organizace byl spíše marginální, ve skutečnosti se spíše jednalo o hospodské sešlosti militantně naladěných a příležitostně násilí realizujících nepříliš vlivných skinheadů. Vyživali se především v „honbě na cikány“, účastnili se koncertů extremistických skupin, vyhledávali pouliční rvačky s levicovými extremisty a policií.

V polovině devadesátých let se v České republice objevily pokusy etablovat

²⁵ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 485

²⁶ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 493

pobočku americké organizace White Aryan Resistance („bílý árijský odpor“).

„Jde o rasistické internacionální hnutí, pravděpodobně ustavené v Brně skinheadskou organizací.“²⁷

Činnost White Aryan Resistance v České republice trvala pouze několik měsíců a poté bez úspěchu skončila. Ideologicky je blízká organizaci Bohemia Hammer Skins.

5.4 Extremistické organizace registrované u ministerstva vnitra ČR

V roce 1993 vzniká v Brně Vlastenecká fronta. Jejím zakladatelem byl student Masarykovy univerzity Jiří Fidler, který se pohyboval mezi ultrapravicovými skinheady. Dne 6. června požádala Vlastenecká fronta Ministerstvo vnitra o registraci jako občanského sdružení. Tuto registraci dne 17. června 1993 Ministerstvo vnitra ČR provedlo. Ustavující schůze se konala dne 21. srpna 1993, za přítomnosti asi osmdesáti lidí. Sídlem Vlastenecké fronty se stává Praha. Jsou však zakládány i místní organizace a to konkrétně ve městech Praha, Ostrava, Kladno, Brno, Chrudim, České Budějovice, Pardubice.

Zakladatel Jiří Fidler chtěl Vlasteneckou frontu povýšit na politickou stranu. Uváděl, že po roce 1990 došlo k velkému rozmachu skinheadského hnutí. Jeho nejpodstatnějším nedostatkem však byla nejednotnost, roztržičnost. Vlastenecká fronta vznikla jako alternativa vůči různým politickým zpitvořeninám a jako platforma a ideologické vedení pro formující se nacionální hnutí v České republice, a to bez ohledu na věk, a stavovskou nebo náboženskou příslušnost.

Vlastenecká fronta měla asi 50 registrovaných členů, z nichž každý platil pravidelné roční příspěvky. Zaměstnaní platili 100,- Kč a nezaměstnaní platili 50,- Kč. Větší část tohoto sdružení tvořili mladí lidé, kteří byli nacionalisticky orientovaní a někteří z nich patřili či dosud patří k hnutí skinheads, jsou zde však i občané, kteří s hnutím skinheads neměli nic společného. Uniformu Vlastenecké fronty tvořila bílá košile, černá kravata, zelený věnec na pravé straně, nad kterým se tyčí kříž, černé kalhoty a černé boty.

„Vlastenecká fronta se snaží zpochybnovat občanský princip, na kterém je založen demokratický systém v České republice a propaguje uplatňování principu, podle kterého se občanům státu přiznávají práva a svobody v závislosti na příslušnosti k určitému etniku nebo národnosti. Tento svůj ideologický koncept však Vlastenecká fronta veřejně uplatňuje formou odmítání zvýhodňování minorit, bojem proti tvrzené

²⁷ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 22

pozitivní diskriminaci, požadavkem rovnosti příležitostí. Tento typ demagogie je ostatně používán pravicovými extremisty po celém světě, neboť komplikuje právní postih.“²⁸

Vedle pravidelné spolkové činnosti se Vlastenecká fronta snaží na veřejnost působit i veřejně formou pořádání různých demonstrací, koncertů a podobných shromáždění, vylepováním letáků, vydáváním nejrůznějších publikací, které rozšiřuje v názorově spřízněném prostředí.

V rámci České republiky se členové Vlastenecké fronty často účastnili veřejných akcí spolu se skinheadskou organizací Blood Honour & Division Bohemia nebo organizací Národní aliance či neregistrovanou organizací Národní odpor.

Vlastenecká fronta vydávala vlastní periodika, a to Obrana národa, Hlas národní mládeže. Na počátku roku 2000 se pokusila vydávat barevný časopis Národní politika, vyšla však jen dvě čísla.

Dne 15. dubna 2000 došlo na republikovém sjezdu Vlastenecké fronty v Pardubicích ke změně vedení. Novým předsedou Vlastenecké fronty se stal Jan Skácel. Na tomto sjezdu se rozhodlo, že po vzniku nové strany Národní sjednocení dojde k reorganizaci Vlastenecké fronty a nově se vymezí její činnost. Vlastenecká fronta by měla sloužit k výchově mládeže.

Po tomto odešlo z Vlastenecké fronty několik významných členů, kteří společně s jinými ultrapravicovými aktivisti založili sdružení Vlast.

Vlastenecká fronta se od poloviny roku 2000 začala dostávat do útlumu, co se její činnosti a aktivit v ultrapravicí týče. V dubnu roku 2002, po zaregistrování Národního sjednocení zůstává další vývoj Vlastenecké fronty otevřen. Vlastenecká fronta však nadále existuje a intenzivně se zapojila do Kampaně proti vstupu České republiky do Evropské unie.

Dne 23. srpna 1998 se v rakovnické restauraci sešel Vladimír Skoupý se svým známým Romanem Skleničkou a rozhodli se založit organizaci, která byla pojmenována Národní aliance. Tato organizace má přibližně 130 až 150 registrovaných členů. Vedle Vlastenecké fronty se stala nejvýznamějším ultrapravicovým občanským sdružením v polistopadové historii. Přípravný výbor ve složení Vladimír Skoupý, Zbyněk Rais, Roman Sklenička a Miroslav Engelthaler zažádal o registraci Národní aliance u Ministerstva vnitra jako občanského sdružení, tato registrace byla provedena dne 26. října 1998.

Občanské sdružení Národní aliance lze označit za pravicově extremistickou

²⁸ Ministerstvo vnitra ČR - Zpráva o problematice extremismu v ČR [online]. Praha, 2000 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/trendy.html#3_2_2

organizaci, jenž navazuje na tradice českého ultrapravicového národovectví, navazovala na vlajkařskou historii a dokázala k politické činnosti přivést řadu mladých osob, které dospívaly v devadesátých letech v prostředí neonacistické skinheadské subkultury. V politice Národní alinace byly patrné útoky proti demokratickému systému a prvky rasismu a antisemitismu. Národní alinace si svými razantními vystoupeními získala i velkou mediální pozornost. Toto občanské sdružení nabízelo smysluplnější uplatnění lidem, kteří byli znechuceni primitivismem hnutí skinheads.

Zakládající členové Národní aliance díky svým pozicím v ultrapravicové scéně získali členskou základnu na řadě míst republiky. Kromě Rakovníka byly založeny i místní organizace ve městech Praha, Louny, Jihlava.

Národní alinace měla dostatečný potenciál k intenzivní veřejné činnosti, tiskla a šířila množství letáků, na kterých se označovala za mladou, radikální organizaci, začala vydávat časopis Vlajka, který později nahradil časopis Výzva. V tomto časopise byly zveřejněny např. texty s antisemitskými narážkami: „*Holocaust, holocaust a ještě jednou holocaust. Tímto zaklínadlem se dnes a denně pokouší sionistická lobby vnutit pocit viny všem evropským národům, český nevyjímaje.*“²⁹

V roce 2000 Národní aliance stále zdokonalovala organizaci své činnosti a prezentaci svých postojů. Vytvořila kvalitní systém internetové komunikace, která probíhá zejména "skrytým" způsobem za využívání e-mailu. Finanční prostředky získávala z podílu na pořádání koncertů pravicově extremistických skupin (jednalo se především o pravicově extremistické hudební skupiny Agrese, Reichenberg, Ortel, Batallion, Buldok, Vlajka, Hlas krve, Tornádo, Ragnarok, Karpatští vlci, Revolvers). V rámci těchto koncertů se zároveň uskutečňovala jednání vedoucích představitelů Národní alinace. Další finanční zdroje získávala Národní alinace z příspěvků od zahraničních dárců. Všechny finanční záležitosti plně kontrolovalo nejvyšší vedení Národní alinace. Národní aliance na počátku roku značně zvýšila své veřejné působení a zintenzivnila i aktivity vedoucí k mediální prezentaci. Nárůst těchto aktivit byl patrný zejména po zahájení vazebního stíhání zemského vůdce Národní alinace Vladimíra Skoupého. Národní alinace organizovala nebo se podílela na organizování různých manifestací a protestních pochodů.

Dne 31. března 2000 ministr vnitra Václav Grulich rozpustil Národní alianci. Proti tomuto rozhodnutí se Národní alinace odvolala k Nejvyššímu soudu, takže toto rozhodnutí nenabývalo právní moci. Tyto události vedly k užší spolupráci Národní aliance

²⁹ PODOLÁK, M., Časopis Výzva č. 1, Holocaust, květen 2000, s. 7

s Vlasteneckou republikánskou stranou, která Národní alianci nabídla volná místa na kandidátkách do krajských voleb.

Dne 18. února 2001 oznámila Národní aliance konec své činnosti a rozpustila se. Ministerstvo vnitra Národní alianci dne 15. května 2001 vymazalo z evidence. Členové Národní aliance z větší části přešli do Vlastenecké republikánské strany, při její přeměně na Národně sociální blok.

Dne 01.10.1996 byla u Ministerstva vnitra zaregistrována Vlastenecká republikánská strana. Původním sídlem byla Ostrava, poté Most. Vlastenecká republikánská strana se vymezila jako pravicová politická strana, která respektuje tradice a zásady republikanismu a vlastenectví. Ve svých řadách sdružuje občany všech profesí a sociálních skupin. Vlastenecká republikánská strana chce, aby Česká republika byla demokratickým, humánním a ekonomicky prosperujícím státem s parlamentním pluralitním systémem a republikánským státním zřízením. Snaží se o prosazení přímé demokracie, v níž výkonná moc bude převedena na obecní a zemskou samosprávu, s právem každého občana rozhodovat o věcech veřejných prostřednictvím svých volených zástupců do zákonodárných orgánů, orgánů samosprávy a prostřednictvím referenda. Kládla důraz na vlastenectví, vnitřní bezpečnost, požadovala privatizaci do rukou národního kapitálu, podporu zaměstnaneckých akcí, rozsáhlou sociální pomoc, návrat majetku exulantům.

Hlavní cíle Vlastenecké republikánské strany jsou:

- „1. Prosadit právní, bezpečnostní ochranu a sociální jistoty s oceněním práce každého poctivého občana.*
- 2. Zabezpečit základy demokratické společnosti pro její rozvoj k prosperitě, společnému pořádku, bezpečnosti a spravedlnosti.*
- 3. Ústavní cestou uplatnit prvky přímé demokracie*
- 4. Cestou spravedlnosti se vyrovnat s komunistickou minulostí*
- 5. Zákonnými formami zastavit rozvoj neokomunismu po roce 1989.“³⁰*

Programové cíle Vlastenecké republikánské strany byly tedy formulovány tak obecně, že nevydělovaly tuto stranu z řady jiných politických stran a jejich programů.

Dne 03.března 2001 se uskutečnil VII. Mimořádný sjezd Vlastenecké republikánské strany, na kterém bylo rozhodnuto o změně stanov strany a jejím názvu na Národně sociální blok. Registrace těchto stanov byla rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 22.5.2001 odmítnuta. Národně sociální blok ke své propagaci využívá

³⁰ Vlastenecká republikánská strana: Komplexní politický program Vlastenecké republikánské strany, 1996

webové stránky Národní aliance s tím, že budou do zprovoznění vlastních internetových stránek Národního sociálního bloku přinášet aktuality a informace o chystaných akcích, jak jeho, tak i ostatních "národoveckých" sdružení. Vydávají časopis Národně sociální výzva a Časopis novodobých národovců.

Organizací, která v minulosti představovala jakousi "legitimní" základnu pravicového extremismu v ČR bylo parlamentní Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa. Tato strana je stranou vůdcovského typu, která byla vedena Miroslavem Sládkem. Strana vydávala tiskoviny s názvem Republika, zde docházelo k otevřené propagaci extremistických myšlenek, k hlásání rasismu a xenofobie a zřetelnému používání demagogie historického českého fašismu. Pochybnosti vznikaly na základě zpráv z otevřených zdrojů také o vnitřní demokracii v rámci této organizace. Známa byla též její spolupráce s Le Penem a sympatie k Žirinovskému. V roce 1992 se strana stala nejsilnějším subjektem ultrapravicového prostoru, který získal vliv na stranickopolitický systém jako celek. V České národní radě strana získala 14 mandátů, což znamenalo nejenom možnost pro novou formu prezentace, ale i příliv finančních prostředků v rámci státního financování politických subjektů.

Hlavní činnost strany se i nadále zaměřovala na romskou otázku, na protesty vůči česko-německé deklaraci, na odpor proti vstupu České republiky do NATO a do Evropské unie. Stranu provázely mediálně sledované aféry.

„Již v červnu 1996 v parlamentním projevu požadoval Miroslav Sládek zavedení trestní odpovědnosti „cikánů“ od deseti let a uvedl, že slyšel názor, podle kterého by cikánské děti měly být trestány od narození, protože to je již jejich největší zločin.“³¹

Přestože se strana přímo nevyslovila proti demokratickému zřízení, některé její požadavky směřují proti současnému pojetí menšinových práv, které je charakteristické pro soudobé evropské demokracie.

Poté, co se strana dostala v roce 1998 mimo parlamentní struktury, dochází k další radikalizaci zejména mládežnické organizace strany, která nese název Republikánská mládež. Tato organizace se sblíží s otevřenými neofašisty (provádí společné akce s Vlasteneckou frontou a Národní aliancí).

V roce 1997 vznikla strana nesoucí název Republikánská mládež. Dne 24. října 1998 se uskutečnil ustavující sjezd Republikánské mládeže. Tato organizace pracuje jako mládežnická organizace strany Sdružení pro republiku - Republikánská strana

³¹ MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 197

Československa. Členové Republikánské mládeže se rekrutují i z řad skinheadů, spolupracují s Národní alinací a Vlasteneckou frontou.

„Vymezuje se proti odnárodňování jednotlivých států a postupnému předávání jak politické, tak ekonomické moci nadnárodním institucím. Hlásí se k Euronat Jeunesse (Evropská nacionální mládež). Na svých webových stránkách prezentuje program, o jehož realizaci chce usilovat. Deklaruje zde některé ze svých postojů jako např.: Odmítáme jakékoliv zvýhodňování různých národnostních etnik, především cikánů, při přijímání na střední a vysoké školy či konečně dořešit otázku nepřizpůsobivých etnik, např. cikánů - mj. obnovením domovského práva, odbouráním všech neoprávněných výhod apod. Na společnosti nebude a nesmí nikdo parazitovat a dále požadují, aby stát zamezil příliv uprchlíků ze třetích zemí a zákaz anarchistických a jiných uskupení, která mají svou činností negativní vliv na zdravý růst mládeže.“³²

Dne 12.července 2000 bylo Ministerstvem vnitra zaregistrováno politické hnutí s názvem Nezávislá republikánská mládež. Toto hnutí se zúčastnilo v koalici nesoucí název Republikáni Miroslava Sládka spolu se Sdružením pro republiku - Republikánská strana Československa a Sdružením důchodců České republiky podzimních voleb do územně samosprávných celků. Volby pro tuto koalici skončily neúspěchem. V souvislosti s návrhem na konkurs podaným u Městského soudu v Praze na majetek strany Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa (konkurs byl vyhlášen 21. února.2001) se hnutí zaměřilo na převzetí její členské základny.

Na sjezdu konaném dne 9.prosince 2000 v Praze byla přijata změna stanov, na základě které se hnutí transformovalo v politickou stranu s názvem Republikáni Miroslava Sládka. Tato změna byla zaregistrována Ministerstvem vnitra dne 25. ledna 2001. Republikáni Miroslava Sládka ideově navazují na stranu Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa. Tiskovinou této strany zůstává i nadále časopis Republika.

Z obsahu republikánské programatiky je třeba vytknout sociální populismus, důraz na vnitřní bezpečnost, etnizaci sociálních a kriminálních problémů, odpor vůči „amerikanizaci“ společnosti a postmoderním hodnotám (právům homosexuálů), antikomunismus a anti-levičáctví, zdůraznění nacionálních atributů v ekonomice, výchově a kultuře.

V současnosti nejznámější stranou pravicového extremismu je Dělnická strana. Tato strana byla registrována koncem prosince 2002 pod názvem Nová síla. Dne 18.

³² Ministerstvo vnitra ČR - Zpráva o problematice extremismu v ČR [online]. Praha, 2000 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/trendy.html>

ledna 2003 na ustavujícím sjezdu však přijala název Dělnická strana. Předsedou dělnické strany se stal Tomáš Vandas.

Ustavující sjezd Dělnické strany se uskutečnil v pražském smíchovském pivovaru. Tohoto sjezdu se zúčastnili i dnešní místopředseda Dělnické strany Petr Kotáb, Jindřich Nestler, předseda Revizní komise Dělnické strany, nebo Ing. Martin Košťál, současný hlavní pokladník Dělnické mládeže.

Při svém založení Dělnická strana deklarovala prostřednictvím Ustavujícího manifestu záměr oponovat celému politickému spektru v rámci demokratického parlamentního systému a přihlásila se k původním kořenům dělnického hnutí 19. století.

„My, občané České republiky, znepokojeni stavem současné hospodářské a sociální politiky země, ztrácejíc důvěru v současnou politickou reprezentaci, prolezlou korupcí a honbou za posty, rozhodli jsme se z protestu proti politickému šlendriánu a hlavně z povinnosti k budoucím generacím naší milované vlasti, založit zcela nové sociální hnutí – Dělnickou stranu.“³³

Dělnická strana kritizovala vládu ČSSD jako „asociální“, podporovala odborářské protesty (zúčastnila se například demonstrace odborů proti vládním reformám v září 2003). Také pořádala akce proti komunismu a Evropské unii.

V roce 2007 výrazně vzrostla aktivita Dělnické strany. Ve spojení s nacionalistickými subjekty uspořádala řadu demonstrací proti komunismu, drogám, pozitivní diskriminaci, NATO atd. Počátkem února 2008 byly založeny Ochranné sbory, které mají dohlížet a organizovat stranické akce.

Koncem roku 2008 se většina národních socialistů v České republice sjednotila pod hlavičkou Dělnické strany.

V roce 2008 začíná Dělnická strana pořádat manifestace a protestní pochody, např. manifestace v Praze, Hradci Králové, Lítvínově, Janově.

Dělnická strana koncem září 2008 oznámila, že vyšle na litvínovské sídliště Janov, na žádost místních občanů monitorovací hlídky Ochranných sborů. Toto sídliště je převážně tvořeno občany romské národnosti.

Dne 5. listopadu 2008 tehdejší ministr vnitra ČR Ivan Langer navrhl vládě zrušení Dělnické strany. Dne 24. listopadu 2008 vláda České republiky požádala Nejvyšší správní soud o rozpuštění Dělnické strany. Návrh vlády Mirka Topolánka o rozpuštění Dělnické strany, nejvyšší správní soud v Brně dne 04. března 2009 zamítl. Nicméně dne 17. února 2010 rozhodl Nejvyšší správní soud v Brně o rozpuštění

³³ Dělnická strana – Počátky hnutí [online]. Praha 2003, [cit. 12. srpna 2008]. Dostupný z WWW: <http://delnicka-strana.cz>

Dělnické strany, z důvodu rasismu a vyvolávání nesnášenlivosti včetně sympatií k totalitním režimům.

Dne 20. února 2010 oznámili představitelé Dělnické strany svou volební kandidaturu a pokračování v politice pod hlavičkou Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Programem Dělnické strany sociální spravedlnosti je vytvářet demokratickou společnost na principech sociální spravedlnosti, pro všechny občany našeho státu, bez rozdílu rasy, věku a pohlaví.

6. Symboly používané pravicovými extremisty

Členové pravicově extremistických organizací a hnutí užívají určité symboly, pomocí kterých nalezájí svou novou identitu a hlásí se jimi ke svým extremistickým názorům a příslušnosti k jednotlivým hnutím. Dříve než se budeme věnovat problematice symbolů a jejich úloze v hnutích extremistů, především v hnutí skinheads, je třeba vysvětlit základní obsah pojmů jako je symbol, emblém, symbolika, atribut a runa.

Symbol je umluvené nebo obvyklé znamení či značka pro nějaký předmět. Mezi takovéto symboly patří např. písmena abecedy, číslice, interpunkční a matematická znaménka, chemické, fyzikální značky, které se vyvinuly jako zkratky označení, nebo vznikly dlouholetými zvyklostmi jejich užívání. Jedná se tedy o konkrétní označení určitého stavu či veličiny, zkrácené nebo obrazné vyjádření daného jevu. Celá řada symbolů je převzata z řecké a římské mytologie, kdy každé božstvo mělo svůj symbol, který se dochoval až do současnosti. Největší množství symbolů však pochází z prvních dob křesťanství. Základním symbolem křesťanství je kříž.

Synonymem symbolu je emblém. Emblém je slovo francouzského původu, které vyjadřuje odznak příslušnosti k povolání, vyjadřuje povahu, vlastnosti, příslušnost osoby, která takový emblém užívá nebo nosí.

„Emblémy jsou časté v heraldice jako cechovní a rodové erby a korouhve. V mytologii byly erby výrazem atributu božstva, kterým se vzájemně odlišovaly. V současném moderním pojetí symbol a emblém splývají ve společný význam.“³⁴

Dalším, často používaným pojmem je symbolika. Symbolika pojednává o vzniku, tvorbě a významu symbolů, nošení a užívání těchto symbolů.

„Předchůdcem symboliky byla hieroglyfika, tj. obrazové písmo starých Egypťanů, kteří představovali svá božstva i mravní ideje také v lidské nebo zvířecí podobě.“³⁵

Mimo grafické symboliky vznikla velká řada dalších symbolik, např. symbolika barev, která hraje velký význam i v hnutí skinheads.

Atributem se vyjadřuje charakteristická vlastnost nebo dominující charakteristika pro určitý jev, skupinu jevů nebo pro určité společenství lidí. Může se také jednat o skupiny zástupných znaků, které jsou charakteristické pro určité skupiny osob, které jsou spojeny společnou ideou, způsobem chování a jednání.

³⁴ CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 26

³⁵ CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 26

Runa je starobylé, germánské hláskové písmo. Toto písmo bylo nalezeno především v historických památkách germánských kmenů, především na územích severských států. Pro runové písmo je charakteristické ostré až hranaté provedení. Toto provedení se připomíná vrypy ostrého předmětu do tvrdého materiálu (např. dřeva nebo kamene).

„Název „runa“ je pravděpodobně odvozeno od staroněmeckého „raunen“, které lze přeložit jako „šeptati“. Odtud je dovozováno, že se jednalo pravděpodobně o tajné písmo. Runové písmo je však nalézáno i v kultovních a náboženských obřadech.“³⁶

Runová abeceda se rozvinula zejména u germánských a severských zemí ve IV. – VII. století po Kristu. Vznik runového písma je připisován Keltům. Toto runové písmo čítalo asi 24 znaků. Při psaní textu runovým písmem bylo nejdříve využíváno systému z levé strany na pravou, druhý řádek byl psán z pravé strany na levou. Od germánského runového písma se svým provedením a četností znaků odlišuje skandinávské runové písmo, které bylo používané Vikingy. Vikingské runové písmo nebylo tak bohaté na znaky, využívalo jenom 16 znaků. Tyto znaky byly skupinovými znaky pro několik hlásek.

Historické kořeny vzniku a užívání runového písma v germánských zemích inspirovaly i fašistickou diktaturu za druhé světové války, která některé runové symboly převzala ke grafickému, symbolickému vyjádření osobních vlastností germánské rasy nebo jako symboly sounáležitosti s fašistickou ideologií.

6.1. Fašistická runová symbolika

Fašismus byl také typický tím, že využíval k vyjádření své ideologie runové symboly, které v původní nebo upravené podobě přímo nebo i skrytě vyjadřovaly myšlenku nadřazenosti germánské bílé rasy nad ostatními rasami. Díky tomuto se stalo, že poněkud primitivní runové symboly nabývaly zcela jiného významu.

„Počátek runového písma je však vztahován ke keltské a severské kultuře, ke které se i v současné době hrdě hlásí všechny severské státy. To se však netýká jenom runového písma, ale i kultovní osobnosti boha Odina, případně i dalších božstev, které jsou v současné době zneužívány hnutím skinheads. Tento fakt „ideologického zcizení“ národní kulturní památky severské státy velmi těžce nesou a chápou jej oprávněně jako znevažování vlastní národní historie.“³⁷

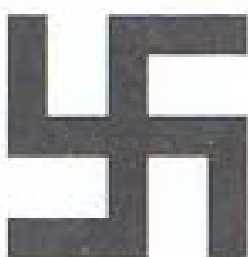
Severské státy právem požadují na všech zemích, ve kterých hnutí skinheads

³⁶ CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 27

³⁷ CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 37

působí, aby přijali taková opatření, aby k tomuto zneužívání národní symboliky nedocházelo.

Mezi runové symboly, které byly využívány fašismem patří Hakenkreuz. Tento symbol značí hákový kříž, který je jinak označován jako „svastika“. Původně se jednalo o pohanský germánský znak Donnera, boha hromu. Velmi podobný symbol nacházíme i v hinduistické kultuře, kde však ramena kříže směřují vlevo. V hinduismu se uvádí, že reverzní svastika přináší svému strůjci neštěstí. V průběhu 19. století začala být svastika považována za symbol nacionalismu. Jako nejstarší odznak nacistické strany a státu se objevovala na výstroji a výzbroji jednotek SS.

Obr. 1. Symbol Hakenkreuz ³⁸

Mezi tyto symboly dále patří Sonnenrad. Tento symbol vyjadřuje svastiku slunečního kola, která v nordických dobách vyjadřovala představu slunce. Stejně jako symbol Hakenkreuz, tak i tento symbol se stal symbolem nacismu.

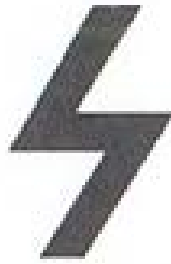

Obr. 2. Symbol Sonnenrad ³⁹

Dalším symbolem patřícím do této skupiny je Sig-Rune, což je runa vítězství. Symboly „SS-Runnen“ se začaly používat v celé nacistické organizaci.

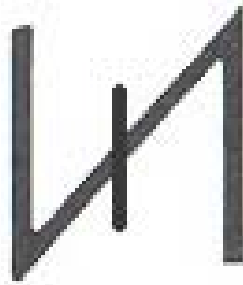
³⁸ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

³⁹ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

Obr. 3. Symbol Sig-Rune ⁴⁰

Symbol označovaný jako „vlčí hák“ se nazývá Wolfsangel. Tento symbol byl původně pohanským talismanem s magickou silou, která odháněla vlky. Později byl považován fašistickou diktaturou za symbol svobody a nezávislosti.

Obr. 4. Symbol Wolfsangel ⁴¹

Sloučením symbolů wolfsangel s háčkovými rameny vznikl symbol Varianta „E“. Tento symbol nosili příslušníci Německé nacionálněsocialistické dělnické strany, jako původní odznak této strany. Později tento symbol převzaly holandské SS.

Obr. 5. Symbol Varianta „E“ ⁴²

Runa symbolizující sebeobětování a připomínání nacistických mučedníků z mnichovského puče v roce 1923 se nazývá Opfer-Rune. Je to runa symbolizující úctu k vojákům, kteří padli za ideály nacismu.

⁴⁰ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁴¹ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁴² FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

Obr. 6. Symbol Opfer-Rune ⁴³

Horlivost a nadšení představovala runa Eif-Rune. Původně to byly insignie vybraných a prověřených adjutantů SS přidělovaných pro osobní potřeby Adolfa Hitlera.

Obr. 7. Symbol Eif-Rune ⁴⁴

Symboliku života představovala runa Leben-Rune. Tato runa byla přijata i Společností SS Lebensborn, která pečovala o domy a majetek. Obejvovala se i na dokumentech SS a hrobech, kde označovala datum narození. Protikladem této runy je runa s názvem Toten-Rune, známá jako runa smrti, symbolizovala smrt a byla užívána na dokumenty a hroby, na kterých udávala datum úmrtí.

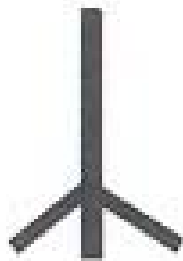
Obr. 8. Symbol Leben-Rune ⁴⁵

Runa smrti jinak známá i jako Toten-Rune, symbolizovala smrt a byla užívána na dokumenty a hroby, kde udávala datum úmrtí.

⁴³ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

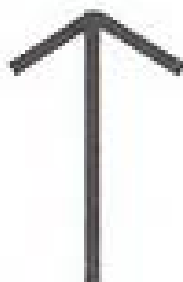
⁴⁴ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁴⁵ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

Obr. 9. Symbol Toten-Rune ⁴⁶

Tyr-Rune, byla také známá jako Kamf-Rune nebo Runa bitvy, byla pohanským znamením boha války a symbolem vůdcovství v bitvě. Používaly je jednotky SS místo křesťanského kříže k označení hrobu. Tyr-Rune na levé paži označovala absolventa SA-Reichsführerschule, která vychovávala důstojníky SS. V pozdější době se stala označením pro specialisty náborového a výcvikového oddělení SS.

Obr. 10. Symbol Tyr-Rune ⁴⁷

Runa prosperity Heilszeichen představovala úspěch a štěstí. Objevovала se především na prstenech SS s umrlčí lebkou.

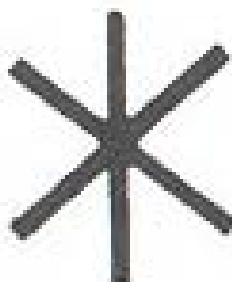
Obr. 10. Symbol Heilszeichen ⁴⁸

⁴⁶ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁴⁷ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁴⁸ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

Runa Hagall-Rune představovala v nacistické filozofii místo neotřesitelné věrnosti, která byla od všech příslušníků SS očekávána. Tato věrnost byla a zobrazována na řadě ceremoniální výstroje, především pak na svatebních úborech.

Obr. 11. Symbol Hagall-Rune ⁴⁹

Symbolem příbuzenství a rodiny byla Odal-Rune. Byl to odznak Rasového a osidlovacího úřadu SS. Dalším symbolem této runy byla čistota rasy.

Obr. 12. Symbol Odal-Rune ⁵⁰

V současnosti nejčastěji používaný runový symbol příznivci hnutí skinheads jako náhražky za svastiku a trigium je symbol Keltského kříže. Vznikl spojením řeckého kříže a kruhu. Keltský kříž sám o sobě není přímou propagací rasismu. Stal se však symbolem řady skupin mládeže v Evropě, jejichž politický program nebo spíše ideologie je velmi silně xenofobní, rasistický, protietnický a protinárodnostně orientovaný.

⁴⁹ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁵⁰ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

Obr. 13. Symbol Keltského kříže ⁵¹

6.2. Symbolika křížů

Znamení kříže je považováno za jeden z nejstarších symbolů v dějinách lidstva. Toto znamení kříže bylo původně představováno zkřížením dvou ratolestí, které původně označovalo cesty v římských katakombách, v nichž se skrývali první křesťané. Kříž však byl symbolem i hrdelního testu, především pak v Asýrii, Babylonii, u Peršanů, později se rozšířil do celého Středozeří.

V současnosti je znamení kříže používáno v křesťanství k označování nespravedlivě vykonaného trestu, který byl přijat jako boží vůle.

„Kříž patří k nejstarším znamením na Zemi. Obecně vyjadřuje čtyři směry prostoru a čtyři základní živly: zemi, vzduch, vodu, oheň, které se vzájemně střetávají v jednom společném bodě. S příchodem křesťanství nabyl kříž kultovního významu a stal se symbolem víry a ctnosti. V náboženství kříž připomíná oběť a utrpení Krista za lidstvo. Kříže byly typickou symbolikou používanou rytíři, zejména pak symbolem křižáckých bojovníků na svých výpravách do Svaté země a pod znamením kříže sváděli boje s pohany. Kříž je ale také symbolem zásluh, poct, ale také symbolem zemřelých a hřbitovů, tedy pietním znakem.“⁵²

Některé z těchto křížů se staly symbolem fašistů, jedná se o:

- 1) Toulonský kříž, který využívají fašisté, kteří se hlásí ke Španělsku. V České republice je vzácností a hnutí skinheads není užíván, navíc se jedná o symbol vysoce postaveného a zasloužilého funkcionáře tohoto hnutí.
- 2) Symbolem rakouských katolických fašistů je Berličkovy nebo Jeruzalemský kříž. Hnutí skinheads je užíván na jižní Moravě. V Rakousku se jedná o zakázaný symbol, jeho používání je přísně trestáno.
- 3) Jako symbol útvarů Waffen-SS byl používán Dvojitý kříž. V současnosti je tento kříž

⁵¹ FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit.12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

⁵² CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 42

užíván hnutí skinheads působících v severních Čechách a na severní Moravě. Naopak příznivci hnutí skinheads v Praze, Plzni a Liberci využívají symbol Burgundského kříže.

Nejvíce používaný symbol v hnutí skinheads je keltský kříž. Tento kříž se používá ještě s jinými zástupnými motivy, jako je zaťatá pěst, různé nápisy. Keltský kříž bývá někdy označován za irský kříž a to z toho důvodu, že v Irsku, které si v mnohém zachovalo svůj původní kultovní kolorit, je keltský kříž často užíván. V průběhu druhé světové války sloužil keltský kříž jako odznak Sturmbrigade SS Charlemagne, která byla složena z příslušníků francouzské národnosti. V hnutí skinheads představuje symbol keltské historie a mytologie, ke které se příznivci tohoto hnutí obrací. V hnutí skinheads se velmi často vyskytuje v kombinaci s orlicí, s hákovým křížem.

6.3 Symbolika barev a symbolika čísel

V symbolice hnutí skinheads dominují tři barvy: černá, bílá, červená. Tyto barvy v podstatě vyjadřují veškerou filozofii vzniku, činnosti a zaměření tohoto hnutí. Kombinace barev byla převzata ze symbolů typických pro fašistické diktatury, především pronacistické Německo, ve kterém tuto kombinaci barev prohásil za národní barvy Adolf Hitler.

Bílá barva je symbolem jistoty, čistoty a nevinnosti. Pro fašistickou diktaturu a také pro hnutí skinheads značí čistotu rasy a čistotu národa. Červená barva je symbolem ohně, krve, ale i revoluce. Pro fašismus se červená barva stala symbolem pokrevního svazku a z tohoto důvodu tento symbol převzalo i hnutí skinheads. Znamení smrti a odhodlání představuje černá barva. Představuje anarchii, nenávisť ke všem, kteří „první čistou rasu“ a předurčuje jejich záhubu. V hnutí skinheads se černá barva stala symbolem rasové nenávisťi proti všem, kteří mají rozdílnou barvu pleti, zejména se stala symbolem boje proti „cikánům a všem černým“. Kombinaci těchto tří barev, zvláště pak barvy černé a bílé, můžeme nalézt téměř na všech fašistických symbolech i symbolech nošených příznivci fašistické diktatury a ideologie. Tato kombinace barev povyšuje řadu germánských, keltských a vikingských symbolů, které by jinak byly považovány za historické symboly, na symboly propagující rasovou nesnášenlivost, výlučnost a rasovou diskriminaci.

Řada symbolů užívaných přívrženci hnutí skinheads, jejich ideologickou náplní činností je vyznávání ideálů Adolfa Hitlera, které propagují ideologii fašismu, nacismu nebo neonacismu a je záměrně kombinována s číselnými symboly. Tato čísla vyjadřují pořadové číslo písmene v abecedě, představují jaký si kryptogram iniciálů významné

osobnosti fašistického Německa.

Číslovka 14 vyjadřuje 14 slov amerického neonacisty Davida Lanea: „*We must secure the existence of our people and a future for white children.*“⁵³ David Lane byl za tuto větu v roce 1985 odsouzen na 190 let vězení. V českém překladu jde o 10 slov a to: „*My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost svých bílých dětí.*“⁵⁴

Číslovka 18 vyjadřuje první a osmé písmeno abecedy, tedy písmeno „A“ a písmeno „H“ a jsou iniciálami jména Adolfa Hitlera.

Kryptogram fašistického pozdravu „Heil Hitler“ vyjadřuje číselná kombinace 88. A číslovka 28 představuje kryptogram neonacistické organizace Blood & Honour.

6.4. Personifikovaná a verbální symbolika

V celé řadě písemných i obrazových materiálech vydávaných hnutím skinheads je citováno jméno Rudolfa Hesse. Rudolf Hess se stal pro toto hnutí „modlou“, uctívanou kultovní postavou. Je citován v řadě publikací, jeho podobizna je nošena na prsou, jeho jméno je uvedeno na nášivkách.

Rudolf Hess se narodil v Alexandrii v Egyptě a po první světové válce se setkal s Adolfem Hitlerem, kterého pak následoval v politické dráze. Stal se zastáncem a šířitelem Hitlerových myšlenek zejména i proto, že byl přesvědčeným rasistou. Rudolf Hess, jako symbol ideálů čisté rasy, jako výrazný rasista a zastánce fašistické ideologie, se stal mučedníkem neonacistů a vzorem, ideálem a „bohem“ skinheadů.

Dalšími postavami, které jsou symbolem vůdcovství, jsou však i další představitelé fašistické ideologie, nacionalismu, jejich životním ideálem byla tzv. „bílá rasa“. Mezi tyto představitele patří Adolf Hitler, Benito Mussolini. Uznávanou osobností hnutí skinheads byl Ian Stuart.

Mimo symboly fašistické ideologie, používají příznivci hnutí skinheads i řadu hesel typických pro fašistické Německo, ale i dalších zkratek a hesel.

V nacistickém režimu a v nacistickém hnutí byly používány pozdravy a hesla, která jsou převzata i soudobými neonacisty. Pozdrav Heil Hitler, který byl doplněný o šikmé zdvihnutí pravé paže s nataženou rukou i dlaní byl užíván nacistickým hnutím od roku 1925. Při osobním setkání s Adolfem Hitlerem se používal pozdrav Heil mein Führer.

Jako další pozdrav, který byl doplněný o šikmé zdvižení pravé ruky se používalo zvolání Sieg Heil, což v překladu znamená Vítězství zdar.

⁵³ MAREŠ, M., Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti, Reprint, a.s., Praha 2006, s. 81

⁵⁴ CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 36

„Původ zvolání Heil (resp. Hail) je středověký nebo dokonce starověký. Pozdrav zdviženou pravou rukou převzali němečtí nacisté od italského fašismu, kde byl inspirován římským pozdravem (italští fašisté však měli při pozdravu na rozdíl od německých vytočenou paži a zdviženou dlaň). V různých německých interpretacích však byly pro hitlerovský pozdrav nalezeny i germánské a středověké německé kořeny.“⁵⁵

Tento fašistický pozdrav Sieg Heil je nejčastějším projevem fašismu používaným u skinheadů. Pozdrav Sieg Heil je pozdrav z historického hlediska velmi starý, stejně tak zdviženou pravici nelze spojovat se vznikem fašismu. Tímto pozdravem zdravili a vzdávali poctu Césarovi staří Římané v pozdravu „Ave César“. Tento pozdrav byl rovněž doprovázen předpažením pravice způsobem, který je znám z fašistického Německa.

„Adolf Hitler také obě části pozdravu převzal z historie jako jistou formu kultovního pozdravu opěvujícího uznávaného vůdce (míněno Césara), ovšem na místo Avé César bylo zdraveno Sieg Heil.“⁵⁶

Ani verbální nebo motorická část pozdravu nikdy nevyjadřovala a nebyla nikdy z historického hlediska chápána jako projev sympatií s rasismem, národnostním útlakem, nadvládou jedné rasy nad druhou, tak jak tomu bylo ve 20. století, v době druhé světové války. Ke spojení těchto dvou forem historických pozdravů došlo až Adolfem Hitlerem. Takto vytvořený pozdrav měl i velmi významný psychologický dopad na masy lidí, které byly Hitlerem manipulovány. Při fašistickém pozdravu se velmi dbalo na jeho přesném provedení, pouze „vůdce“, tedy Adolf Hitler, prováděl pozdrav rukou s jistou „ležérností“ a dovolil si vztyčit jenom předloktí ruky.

Mezi další typické heslo patří Blut und Boden v překladu znamenající „krev a půda“. Toto heslo používali říšští zemědělci.

Heslo Goot mit uns znamenající v překladu „Bůh s námi“ je typické pro nápisy na přezky vojenských opasků.

Blut und Ehre, v překladu znamenající „krev a čest“. Toto heslo bylo využíváno jednotkami Hitlerjugend a jednotkami SS.

Heslo Ein Volk, ein Reich, ein Führer znamená v překladu „jeden národ, jedna říše, jeden vůdce“.

Důstojníci SS používali heslo Meine Ehre heisst Treue, což se dá přeložit jako „mou cností je věrnost“.

Treue, Tapfer, Gehorsam bylo heslo používané pomocnými policejními prapory

⁵⁵ MAREŠ, M., Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti, Reproprint, a.s., Praha 2006, s. 19

⁵⁶ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 110

SS. V překladu znamená „loajální, statečný, poslušný“.

Zcela evidentní rasový obsah hnutí, které používá nápis White race – our pride, což v překladu znamená bílá rasa – naše hrdost.

Slovem Hass je vyjadřována nenávist a zást'. Písmena „S“ bývají obvykle nahrazena runovými znaky SS. Druhým významným symbolem však může být zkratka Hitler Adolf SS. V tomto případě je jasné, že se jedná o nacistický symbol.

Zkratka pro White Power je WP, což znamená bílá síla, bílá moc.

7. Trestná činnost motivovaná rasovým extremismem

Charakteristickým znakem rasově motivované trestné činnosti je motiv rasismu. Motiv rasismu se projevuje jako přesvědčení o výjimečnosti, nadřazenosti a převaze bílého etnika. Podle stoupenců této ideologie stojí bílá rasa na vrcholu vývoje lidstva a jejími nejdokonalejšími představiteli jsou árijci, především pak Germáni. Tato rasistická teorie, která hlásá výjimečnost bílé rasy je proslulá zejména ve spojení s nacismem. V současnosti tuto ideologii proklamuje zejména pravicově orientovaná frakce hnutí skinheads. Podle teorie pravicových extremistů je největším zločinem míšení bílé rasy s ostatními rasami. Nejradikálnější rasisté hovoří o nutnosti vypuknutí „svaté rasové války“ nebo „bílé revoluce“. Tato rasová teorie má řadu podob, je však typická nenávistí, pohrdáním a nepřátelstvím vůči lidem jiné barvy. Především je zaměřená proti přistěhovalcům, Židům, Romům. V současné době je významným projevem antisemitismu popírání holocaustu, vyhlašování hrozby možnosti vzniku „světovládného Židovstva“, který je dokládán údajným vlivem Židů na ekonomický a politický život vyspělých zemí světa, jehož důsledkem bude zkáza „bílé rasy“. Pro nejradikálnější hnutí skinheads je antisemitský boj dominantním tématem, které přesahuje i odpor proti Romům.

Ne však všechny rasistické, xenofobní a antisemitské postoje jsou příznivci hnutí otevřeně proklamovány. Tyto postoje bývají často skryty za vlastenectvím a patriotismem, jejichž prostřednictvím je apelováno na vlastnictví občanů, na jejich vlasteneckou hrdost a národní tradice.

Typickým projevem současných vystoupení je separátnost koncertů, soukromých oslav ve vybraných restauracích. Před veřejnými vystoupeními, protestními pochody, demonstracemi, které pořádají příznivci hnutí skinheads, a kterých se často účastní členové Vlastenecké fronty a Národní alinace, jsou účastníci instruováni, jak se mají chovat, aby otevřeně nepoužívali symboly a nášivky propagující fašismus, zdrželi se slovních projevů, tedy aby se zdrželi takových projevů, které by zavdaly příčinu policii zákonně zakročit.

K rasově motivovaným projevům využívají skinheads tzv. Local Street Party, které jsou pořádány anarchisty a autonomním hnutím. Při těchto akcích se nejvíce projevuje militantnost extremistických hnutí.

Nejvýznamějším faktorem otevřených vystoupení skinheads je anonymita davu. Při hromadných akcích extremistických hnutí jsou fašizující zástupné symboly a nášivky obvykle prezentovány v situačně vytvořeném hloučku tak, aby bylo zabráněno

dokumentačním prostředkům zachytit osobu, která tyto symboly nebo nášivky na krátkou dobu zviditelní. I fašistické pozdravy a verbální projevy jsou pronášeny tzv. „pod ochrannými křídly“ davu.

Výchova hnutí skinheads je již tak propracovaná, že je dáván návod jak se chovat při kontaktu s policií nebo při hlavním líčení u soudu. Všechny články, které vydávají ve svých tiskovinách jsou konzultovány s právníky, aby nepřekročily právní mez přípustnosti. Všechna tyto opatření však v žádném případě neubírají na agilnosti vystoupení skinheads ani dalších extremistických hnutí při jejich rasově orientovaných vystoupeních.

Tyto rysy současné rasově motivované trestné činnosti jsou důležitými poznatky pro její odhalování a vyšetřování. Na základě těchto poznatků je třeba přizpůsobit postupy orgánů činných v trestním řízení.

7.1. Kriminalistická charakteristika rasově motivované trestné činnosti

„Počátkem devadesátých let dvacátého století je typický mimo jiné i postupným nárůstem různých vystoupení skupin obyvatel nebo jednotlivců, která výrazně vybočují z „normality“ chování společnosti. Tyto projevy začaly být velmi záhy označovány za „extremismus“. Extremistické projevy mohou mít řadu podob, a to např. terorismus, jehož nástrojem je teror, činnost různých náboženských sekt nebo také rasově motivovaná trestná činnost, jejíž společensky nejzávažnější příčinou je rasismus.“⁵⁷

V obecné rovině lze konstatovat, že od roku 1990 do současné doby projevy extremismu, včetně rasově motivovaných útoků, nenabýly na území České republiky masových rozměrů a nevedly k destabilizaci bezpečnostní situace. Tyto konflikty jsou však vnímány velmi citlivě, protože rasově motivované útoky pro ně představují tragédii jednotlivce nebo rodiny.

V objemu celkové trestné činnosti, která byla spáchána na území České republiky představuje trestná činnost s extremistickým podtextem, včetně rasově motivovaných deliktů, statisticky malé číslo. Bez ohledu na tento fakt je však nutné k extremistickým útokům, včetně rasově motivovaných útoků, přistupovat jako ke společensky vysoce závažnému a nebezpečnému jevu.

Z kriminalistického pohledu můžeme extremismus rozdělit do dvou základních hledisek:

1. Podle objektu, který je extremismem napaden. Může se jednat o objekt útočící na

⁵⁷ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 57

ústavnost a státní zřízení, útok hrubě narušující občanské soužití nebo útok na život a zdraví. A v neposlední řadě útok, který je rasově motivovaný.

2. Z hlediska formy páčání se extremismus rozděluje na formu verbální, násilnou a grafickou.

Rasově motivovanou trestnou činnost, můžeme podle Chmelíka definovat jako *„společensky nebezpečné trestní jednání, kterým pachatel verbálně, graficky nebo brachiálně útočí na rasově, národnostní, vyznáním nebo politickým přesvědčením odlišné občany nebo potlačuje jejich zaručená práva a svobody pro jejich rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou odlišnost.“*⁵⁸

Základními znaky rasově motivované trestné činnosti jsou společensky nebezpečné jednání, útok na práva a svobody rasově, etnicky, národnostně nebo nábožensky odlišných občanů, motiv jednání, kterým je rasová, národnostní, náboženská zášť a protiprávnost jednání.

Mezi společensky nebezpečné jednání patří rasově motivované projevy, které útočí na samotnou podstatu společenských vztahů v demokratické společnosti, na základní práva a svobody občana. Zcela výjimečně jsou tak nízké intenzity, že by je bylo možné kvalifikovat jako přestupek proti veřejnému pořádku. Společenská nebezpečnost těchto rasově motivovaných útoků, způsob jednání pachatelů i následky dosahují takové intenzity a jsou natolik závažné, že je zcela na místě je kvalifikovat jako trestné činy spáchané z rasových pohnutek.

Každému občanu jsou zaručeny práva a svobody rasově, etnicky, národnostně nebo nábožensky odlišných občanů. Tyto práva jsou zaručeny v Listině základních práv a svobod.

Motiv jednání, kterým je rasová, národnostní, náboženská zášť. Tento motiv se projevuje zejména v chování, jednání, způsobu provedení a následku. Rasová pohnutka je i kvalifikační okolností, která podstatně zvyšuje nebezpečnost vybraných trestných činů, u kterých je rasový motiv vyjádřen v kvalifikované skutkové podstatě trestných činů jako okolnost, která podstatně zvyšuje hranici trestní sankce.

Protiprávnost jednání, za rasově motivovanou trestnou činnost jsou nejčastěji označena jednání uvedená v základní skutkové podstatě trestných činů. Jedná se o skutkové podstaty těchto trestných činů:

- hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku,
- podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

⁵⁸ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 58

podle § 356 trestního zákoníku,

- genocidum podle § 400 trestního zákoníku,
- útok proti lidskosti podle § 401 trestního zákoníku,
- apartheid a diskriminace skupiny lidí podle § 402 trestního zákoníku,
- založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 trestního zákoníku,
- projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku,
- popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku.

Nebo trestné činy vyjadřující společenskou nebezpečnost trestných činů, které byly spáchány z rasových pohnutek v kvalifikované skutkové podstatě, zohledňující rasovou pohnutku jako kvalifikovanou okolnost, která má vliv na zvýšení trestní sazby za spáchaný trestný čin. Jedná se o tyto trestné činy:

- násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 trestního zákoníku,
- vražda podle § 140 trestního zákoníku,
- ublížení na zdraví podle § 146 trestního zákoníku,
- vydírání podle § 175 trestního zákoníku,
- poškození cizí věci podle § 228 trestního zákoníku.

Méně závažná jednání, jejichž nebezpečnost pro společnost je nepatrná nebo u mladistvých malá, můžeme posuzovat jako přestupek proti občanskému soužití podle § 49 přestupkového zákona.

7.2 Formy a způsoby páchaní rasově motivované trestné činnosti

Rasově motivované útoky jsou páchany slovními (verbálními) útoky. Jedná se o útok na práva a svobody občanů bez přímého kontaktu s napadenou osobou, zahrnující slovní napadání, pronásledování oběti, které je doprovázené nadávkami a výhružkami. Tyto verbální útoky jsou specifické i tím, že jsou páchany v převážné míře skupinou pachatelů až davem. Nejčastějšími způsoby páchaní slovních útoků jsou pronášení fašistických pozdravů Sieg Heil, které jsou doprovázené zdviženou pravicí, slovními urážkami s napadáním občanů pro jejich rozdílnou barvu pleti, rasovou odlišnost, příslušnost k jinému národu. Verbální útoky bývají často doprovázeny ničením majetku a různých objektů.

Dále jsou rasově motivované útoky páchany násilnými útoky. Výrazným rysem těchto útoků je narůstající brutalita, která se projevuje jak vůči tělesné integritě občana,

tak i vůči majetku. Společným rysem všech těchto násilných útoků je agrese, prostřednictvím které pachatelé vyjadřují svůj nepřátelský a nenávistný postoj vůči rasově, etnicky, národnostně odlišným nebo nábožensky smýšlejícím občanům. Základními způsoby páčání těchto útoků jsou fyzické nebo psychické násilí až teror. Násilí, které je vyjadřované formou pohrůžky nebo přímým násilím proti osobě nebo majetku. Psychické násilí se projevuje především při pochodech městem, při kterých jsou vykřikována fašistická hesla, je vyhrožováno zabitím nebo jinou vážnou újmou. Při těchto pochodech je veřejně demonstrována síla.

Pro třetí formu páčání rasově motivovaných útoků je charakteristické vydávání různých časopisů, vylepování plakátů, tvorba různých symbolik, grafických znaků, které jsou typické pro extremistické hnutí. Nejčastějším motivem grafických projevů jsou symboly fašismu a nacismu nebo jiné symboly, které vyjadřují odpor a nenávist k rasově, nábožensky, národnostně nebo jinak odlišným občanům. Obvyklým grafickým projevem je fašistická svastika (hákový kříž), fašistické reálie. Pro tyto tři formy páčání rasově motivovaných útoků je typické, že jsou propojeny a vzájemně se doplňují.

Rasově motivovaná trestná činnost se dělí podle objektu napadení na útoky proti Romům nebo jejich majetku. Jedná se o nejčastější objekt napadení. Dále jsou to útoky zaměřené antisemitsky a útoky proti cizincům, kteří mají odlišnou barvu pleti, odlišné náboženství.

Podle příslušnosti pachatelů k určité skupině obyvatel se rasově motivované útoky dělí na útoky skinheadů proti Čechům, útoky Romů proti skinheadům, které jsou prezentovány jako akt sebeobrany, útoky Čechů, kteří nejsou příznivci nebo příslušníci hnutí skinheads, proti Romům, útoky Romů proti Čechům, dále útoky Čechů proti skinheadům pro jejich příslušnost k hnutí skinheads a útoky skinheadů proti ostatním obyvatelům pro jejich rozdílnou barvu pleti, jiné vyznání, ale i proto, že jsou bez vyznání nebo pro jejich politické přesvědčení.

7.3. Charakteristika pachatelů

„Rasově motivovanou trestnou činnost převážně páchají sociálně narušené osoby, ve většině případů jde o osoby mladistvé. Věkový průměr pachatelů se však snižuje až pod hranici trestní odpovědnosti, tedy pod patnáct let. Podle sociálního složení jde převážně o pachatele s nízkým vzděláním, s neukončeným středoškolským vzděláním nebo učně, pachatele s nízkými příjmy, bez sociálního zázemí. Rasově motivované útoky jsou pro ně seberealizací, útekem z reality jejich společenské, osobní,

pracovní i ekonomické neúspěšnosti. Považují se za „budovatele nového společenského řádu“, který vyřeší všechny problémy tím, že odstraní Romy, Židy nebo jiné, podle nich hlavní příčiny jejich neúspěšnosti.“⁵⁹

Jejich charakteristickým rysem motivované trestné činnosti je páčání rasově motivované trestné činnosti pod vlivem alkoholu. Je zde dominující faktor party až davu, který umocňuje agresivitu i kuráž pachatelů, navozuje pocit bezpečí a anonymity. U těchto pachatelů jsou zjišťovány výrazné poruchy v oblasti emocí, jako je labilita, citová otupělost, citové strádání, typickým rysem je impulsivnost a časté jednání v afektu. Chybějí jim jakékoli morální zábrany. Jedná se tedy o výrazně skupinovou trestnou činnost, tzn. o trestnou činnost páchanou více než dvěma osobami, jde převážně o partu nebo příležitostnou skupinu.

Motiv činu, jako základní rys rasově motivované trestné činnosti, vyjadřuje psychický vztah pachatele ke spáchanému deliktu a jeho následkům.

V převážné většině případů jsou rasově motivované činy páčány příslušníky nebo příznivci hnutí Skinheads, z nichž za nejradikálnější jsou označováni příslušníci hnutí Blood & Honour Division Bohemia.

Osobnost pachatelů rasově motivovaných útoků lze charakterizovat jako sociálně narušené mladistvé pachatele, kteří mají velmi nízkou úroveň vzdělání a problémy se zařazením do společnosti. Páchají trestnou činnost převážně pod vlivem alkoholu, sehrává zde hlavní úlohu faktor party a davu.

⁵⁹ CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 61

8. Dotazníkové šetření

Ve výzkumné části práce, byly použity dotazníky jako jedna z technik sběru dat. Dotazovaní odpovídají do předem vytištěného formuláře anonymně, což vede k efektivnějšímu dosažení potřebných informací. Na základě získaných informací a poznatků ze studia odborné literatury, kterých se toto téma týká, se autor rozhodl o stanovení následujících hypotéz:

A: Alespoň polovina dotazovaných dovedou vysvětlit pojem extremismus.

B: Alespoň polovina dotazovaných zná nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismu.

C: Alespoň polovina dotazovaných se domnívá, že jsou projevy extremismu dostatečně trestány zákonem.

Na základě výsledků z dotazníkového šetření dojde k ověření hypotéz A, B a C.

Základní otázky v úvodu jsou věk a pohlaví dotazovaného. Další otázky pokládané respondentům se dotazují na znalost problematiky extremismu, jako jsou používané symboly extremismu, znalost extremistických skupin nebo zda se dotazovaní osobně setkali s projevy extremismu.

8.1 Pracovní postup sběru dat

Po vybrání tématu bakalářské práce, autor začal studovat odbornou literaturu týkající se daného tématu. Na základě prostudované literatury stanovil hypotézy problematiky Extremismu a věnoval se sestavení dotazníků. Konečná verze dotazníků byla podána občanům různého pohlaví a věku přímo v terénu nebo prostřednictvím vedoucího pracovníka Policie ČR na Obvodním oddělení Policie ČR v Prachaticích. Bylo osloveno celkem 50 občanů České republiky. Vyplněné dotazníky a údaje v nich byly zpracovány, poté důkladně vyhodnoceny. Výsledky pro snadnou orientaci byly prezentovány v bakalářské práci do tabulek.

8.2 Výsledky dotazníkového šetření

Na základě dotazníkového šetření autor dospěl k závěru, že získané číselné hodnoty potvrzují hypotézu A: Alespoň polovina dotazovaných dovedou vysvětlit pojem extremismus. Dále bylo z výsledků zjištěno, že byla potvrzena i hypotéza B: Alespoň polovina dotazovaných zná nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismu. Číselné hodnoty vzešlé z dotazníků nepotvrdily hypotézu C: Alespoň polovina

dotazovaných se domnívá, že jsou projevy extremismu dostatečně trestány zákonem.

Podrobnější informace o výzkumné činnosti jsou uvedeny v následujících tabulkách (např. Tab. 1), u nichž jsou jednotlivé otázky rozebrány a data uvedeny v počtu osob a v procentním zastoupení.

V Tabulce 1 je uvedeno, zastoupení pohlaví dotazovaných v početním i procentním vyjádření. Tabulkové znázornění zastoupení pohlaví dotazovaných je znázorněno v Tab. 1. Nejčastěji vyplnili dotazník muži v počtu 29 a to v 58%, ženy v počtu 21 a to ve 42%.

Tab. 1: Skladba respondentů dle pohlaví

Jakého jste pohlaví?	Počet	v %
muž	29	58
žena	21	42

zdroj: výzkum realizovaný autorem

V Tabulce 2 je uvedeno věkové zastoupení v početním i procentním zastoupení. Tabulkové znázornění věkového složení dotazovaných je znázorněno v Tab. 2. Nejčastěji vyplnili dotazník respondenti ve věku 18-29 let a to ve 40%, následuje 30-49 let a to v 34%, poté následuje 50 a více let a to ve 26%.

Tab. 2: Věková skladba respondentů

Jaké je Vaše stáří?	počet	v %
18-29 let	20	40
30-49 let	17	34
50 a více let	13	26

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Dotazovaní v otázce třetí, jestli dovedou vysvětlit pojem extremismus nejčastěji odpověděli „ano“ a to v 64%, vysvětlit pojem extremismus nedovede 36% dotazovaných.

Tab. 3: Jestli dotazovaní dovedou vysvětlit pojem extremismus.

Dovedete vysvětlit pojem extremismus?	Počet	v %
Ano	32	64
Ne	18	36

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Čtvrtá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, zda dotazovaní znají nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismu. V 72% odpověděli „ano“ a ve 28% zněla odpověď „ne“.

Tab. 4: Jestli dotazovaní znají nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismu.

Znáte nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismus?	Počet	v %
Ano	36	72
Ne	14	28

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Pátá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, zda se dotazovaní hlásí k myšlenkám nějaké extremistické skupiny a pokud „ano“, tak ke které. Ve 100%

dotazovaní odpověděli „ne“.

Tab. 5: Jestli se dotazovaní hlásí k myšlenkám nějaké extremistické skupiny a pokud „ano“, tak ke které.

Hlásíte se k myšlenkám nějaké extremistické skupiny, pokud ano, tak které?	Počet	v %
Ano	0	0
Ne	50	100

zdroj: výzkum realizovaný autorem

V Tabulce 6 jsou uvedeny extremistické skupiny, které dotazovaní znají. Jsou uvedeny v početním i procentním zastoupení. Mezi dotazovanými je nejvíce známá Dělnická strana a to s 33,8%, následuje Národní odpor s 14,2%, poté Hnutí národního sjednocení s 8,9%, poté Sudetoněmecká vlastnecká fronta s 7,1%, následuje Národní alinace a Bohemia Hammer Skins s 5,3%, Vlastenecká fronta s 4,5%, poté Internacional Third Position a Blood a Hanour Division Bohemia s 3,6% a Combat 18 s 2,7%. Dotazovaní neznají skupinu White Arian resistance a 10,7% dotazovaných nezná žádnou extremistickou skupinu.

Tab. 6: Jakou pravicově extremistickou skupinu dotazovaní znají.

Kterou z těchto pravicově extremistických skupin znáte?	Počet	v %
Hnutí národního sjednocení	10	8,9
Internacional Third Position	4	3,6
Blood a Hanour Division Bohemia	4	3,6
Národní odpor	16	14,2
White Arian resistance	0	0
Sudetoněmecká vlastenecká fronta	8	7,1
Combat 18	3	2,7
Vlastenecká fronta	5	4,5
Dělnická strana	38	33,8
Národní aliance	6	5,3
Bohemia Hammer Skins	6	5,3
Žádné	12	10,7
Jiné	0	0

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Sedmá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, zda si dotazovaní myslí, že výchova v rodině má vliv na rozvoj extremismu u dítěte nebo mládeže. Datazovaní se domnívají, že ze 72% má výchova v rodině vliv na rozvoj extremismu u dítěte nebo mládeže, naopak 28% dotazovaných se domnívá, že výchova v rodině nemá vliv na rozvoj extremismu u dítěte nebo mládeže.

Tab. 7: Jestli si dotazovaní myslí, že výchova v rodině má vliv na rozvoj extremismu u dítěte nebo mládeže.

Myslíte si, že výchova v rodině má vliv na rozvoj extremismu u dítěte nebo mládeže?	Počet	v %
Ano	36	72
Ne	14	28

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Osmá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, jaký názor mají dotazovaní na to, ze kterých rodin extremisté pocházejí. Datazovaní se domnívají, že z úplné rodiny pochází 28,2% extremistů, dále z rodiny se sociálními problémy pochází 25,6% extremistů, z neúplné rodiny pochází 23% extremistů, dále z rodiny, kde rodiče propadli alkoholu či drogám pochází 17,9% extremistů a z dětských domovů pochází 5,1% extremistů.

Tab. 8: Jaký mají názor dotazovaní na to, ze kterých rodin extremisté pocházejí.

Ze kterých rodin, dle Vašeho názoru extremisté pocházejí?	Počet	v %
Z úplné rodiny	22	28,2
Z neúplné rodiny	18	23
Z rodiny se sociálními problémy	20	25,6
Z rodiny, kde rodiče propadli alkoholu či drogám	14	17,9
Z dětských domovů	4	5,1
Jiné	0	0

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Devátá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, zda se dotazovaní již někdy osobně setkali s projevy extremismu. Osobně se s projevem extremismu setkala 24% dotazovaných, naopak 76% dotazovaných se s projevem extremismu osobně nesetkala.

Tab. 9: Zda se dotazovaní již někdy osobně setkali s projevem extremismu.

Setkali jste se již někdy osobně s projevy extremismu?	Počet	v %
Ano	12	24
Ne	38	76

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Desátá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, zda se dotazovaní domnívají, že jsou projevy extremismu dostatečně trestány zákonem. Z dotazovaných se 92% domnívá, že projevy extremismu nejsou dostatečně trestány zákonem a naopak 8% dotazovaných se domnívá, že projevy extremismu jsou dostatečně trestány zákonem.

Tab. 10: Zda se dotazovaní domnívají, že jsou projevy extremismu dostatečně trestány zákonem.

Domníváte se, že jsou projevy extremismu dostatečně trestány zákonem?	Počet	v %
Ano	4	8
Ne	46	92

zdroj: výzkum realizovaný autorem

Jedenáctá otázka dotazníkového šetření se zabývá tím, zda si dotazovaní myslí, že je správné, že Policie ČR a orgány samosprávy tolerují sjezdy a protestní pochody extremistických skupin. Z dotazovaných si 70% myslí, že není správné, že Policie ČR a orgány samosprávy tolerují sjezdy a protestní pochody extremistických skupin a 30% dotazovaných si myslí, že je správné, že Policie ČR a orgány samosprávy tolerují sjezdy a protestní pochody extremistických skupin.

Tab. 11: Zda si dotazovaní myslí, že je správné, že Policie ČR a orgány samosprávy tolerují sjezdy a protestní pochody extremistických skupin.

Myslíte si, že je správné, že Policie ČR a orgány samosprávy tolerují sjezdy a protestní pochody extremistických skupin?	Počet	v %
Ano	15	30
Ne	35	70

zdroj: výzkum realizovaný autorem

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byla celková analýza pravicového extremismu, zabývat se historickým vývojem extremismu, sociálními a právními příčinami a důsledky extremismu a provést analýzu pravicově extremistických skupin na území České republiky.

Byly zdůrazněny příčiny, které působí na vývoj extremismu. Hlavní příčinou vzniku extremismu je často vznik pocitu "absence budoucnosti", který vzniká jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti, kdy je vlivem ekonomické situace velmi nepravděpodobné získání práce v blízké budoucnosti. V této situaci je jedinec daleko ochotnější přijmout pozitivně jakýkoliv podnět, který u něj opětovně aktivuje pocit "smyslu bytí". Extremisté mají často pocit, že je společnost odvrhla a že větší prioritu má pro společnost okolní svět. Je zapotřebí celospolečensky působit na jedince, aby takové pocity neměl.

Nejdůležitější v boji s extremismem je prevence, tedy předejít extremistickým skupinám, aby páchaly trestnou činnost. Prevenci je třeba věnovat zvýšenou pozornost, neboť se stále častěji setkáváme s projevy extremismu, ať již pravicového, levicového nebo rasově motivovaného. Důležité je zapojení celé společnosti, aby společnost zavrhla a nebyla lhostejná k jakémukoli projevu extremismu.

Dále si tato práce kladla za cíl pomocí výzkumné techniky dotazníků potvrdit, nebo vyvrátit stanovené hypotézy. Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že alespoň polovina dotazovaných dovedou vysvětlit pojem extremismus. Dále bylo z výsledků dotazníkového šetření zjištěno, že alespoň polovina dotazovaných zná nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismu. Naopak se dotazovaní lidé domnívají, že projevy extremismu nejsou dostatečně trestány zákonem.

Výzkum přinesl též další informace a validní data, která budou zcela jistě dále využitelná pro problematiku, jíž se tato bakalářská práce zabývá.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. MAREŠ, M., Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister Principal 2003, s. 655
2. CHMELÍK, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001, s. 172
3. Ministerstvo vnitra ČR - Co je extremismus? [online]. Praha, 2002. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>
4. Bezpečnostní a informační služba ČR – Extremismus [online]. Praha, 2000. Dostupný z WWW: <http://www.bis.cz/extremismus.html>
5. Bezpečnostní a informační služba ČR – Extremismus [online]. Praha, 2000. Dostupný z WWW: <http://www.bis.cz/extremismus.html>
6. Policejní prezidium - Závazný pokyn policejního prezidenta č.110/2009 Sb., o činnosti na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí, Praha 2009
7. Ministerstvo vnitra ČR – Extremismus [online.] Praha, 1997 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>
8. Ministerstvo vnitra ČR – Extremismus [online]. Praha, 1998 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1998/3_trendy.html
9. FIALA, P., Politický extremismus a radikalismus v ČR, Brno, Masarykova univerzita 1997, s. 185
10. Ministerstvo vnitra ČR - Zpráva o problematice extremismu v ČR [online]. Praha, 2000 [cit. červen 2008]. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/trendy.html#3_2_1
11. PODOLÁK, M., Časopis Výzva č. 1, Holocaust, květen 2000, s. 15
12. Vlastenecká republikánská strana: Komplexní politický program Vlastenecké republikánské strany, 1996
13. Dělnická strana – Počátky hnutí [online]. Praha 2003, [cit. 12. srpna 2008]. Dostupný z WWW: <http://delnicka-strana.cz>
14. CHMELÍK, J., Symbolika extremistických hnutí, Armex Praha 2000, s. 113
15. FLOSMAN, R. Současný extremismus v ČR [online]. Magistrát města Pardubice, 2010 [cit. 12. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.pppuo.cz/files/Belec.ppt>

16. MAREŠ, M., Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti, Reprint, a.s., Praha 2006, s. 81

SEZNAM PŘÍLOH

I. Dotazník

Příloha I.

DOTAZNÍK

Dobrý den, vážený/á/ pane/paní/slečno. Jmenuji se Jiří Klein a jsem studentem třetího ročníku VYSOKÉ ŠKOLY EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, O.P.S., v Českých Budějovicích. V současné době píši bakalářskou práci na téma Pravicový extremismus jeho charakteristika a projevy v České republice. Součástí mé bakalářské práce je i výzkum, který má zjistit všeobecné pojetí významu „Extremismus“ ve společnosti. Proto Vás prosím o vyplnění tohoto dotazníku.

1. Jakého jste pohlaví?

- Muž
- Žena

2. Jaké je Vaše stáří?

- 18-29 let
- 30-49 let
- 50 a více let

3. Dovedete vysvětlit pojem extremismus?

- ANO
- NE

4. Znáte nějaké symboly, hlásící příslušnost k extremismu?

- ANO
- NE

5. Hlásíte se k myšlenkám nějaké extremistické skupiny, pokud ano, tak ke které?

- ANO,.....
- NE

6. Kterou z těchto pravicově extremistických skupin znáte?

- Hnutí národního sjednocení
- Internacional Third Position
- Blood a Honour Division Bohemia
- Národní odpor
- White Arian resistance
- Sudetoněmecká vlastenecká fronta
- Combat 18
- Vlastenecká fronta
- Dělnická strana
- Národní aliance
- Bohemia Hammer Skins
- Žádné
- Jiné.....

7. Myslíte si, že má výchova v rodině vliv na rozvoj extremismu u dítěte nebo mládeže?

- ANO
- NE

8. Ze kterých rodin dle Vašeho názoru extremisté pocházejí?

- Z úplné rodiny
- Z neúplné rodiny
- Z rodiny se sociálními problémy
- Z rodiny, kde rodiče propadli alkoholu či drogám
- Z dětských domovů
- Jiné.....

9. Setkali jste se již někdy osobně s projevy extremismu?

- ANO
- NE

10. Domníváte se, že jsou projevy extremismu dostatečně trestány zákonem?

- ANO
- NE

11. Myslíte si, že je správné, že Policie ČR a orgány samosprávy tolerují sjezdy a protestní pochody extremistických skupin?

- ANO
- NE